

ప్రతిదినము ప్రకటింపబడును

309943

Vol. 7.

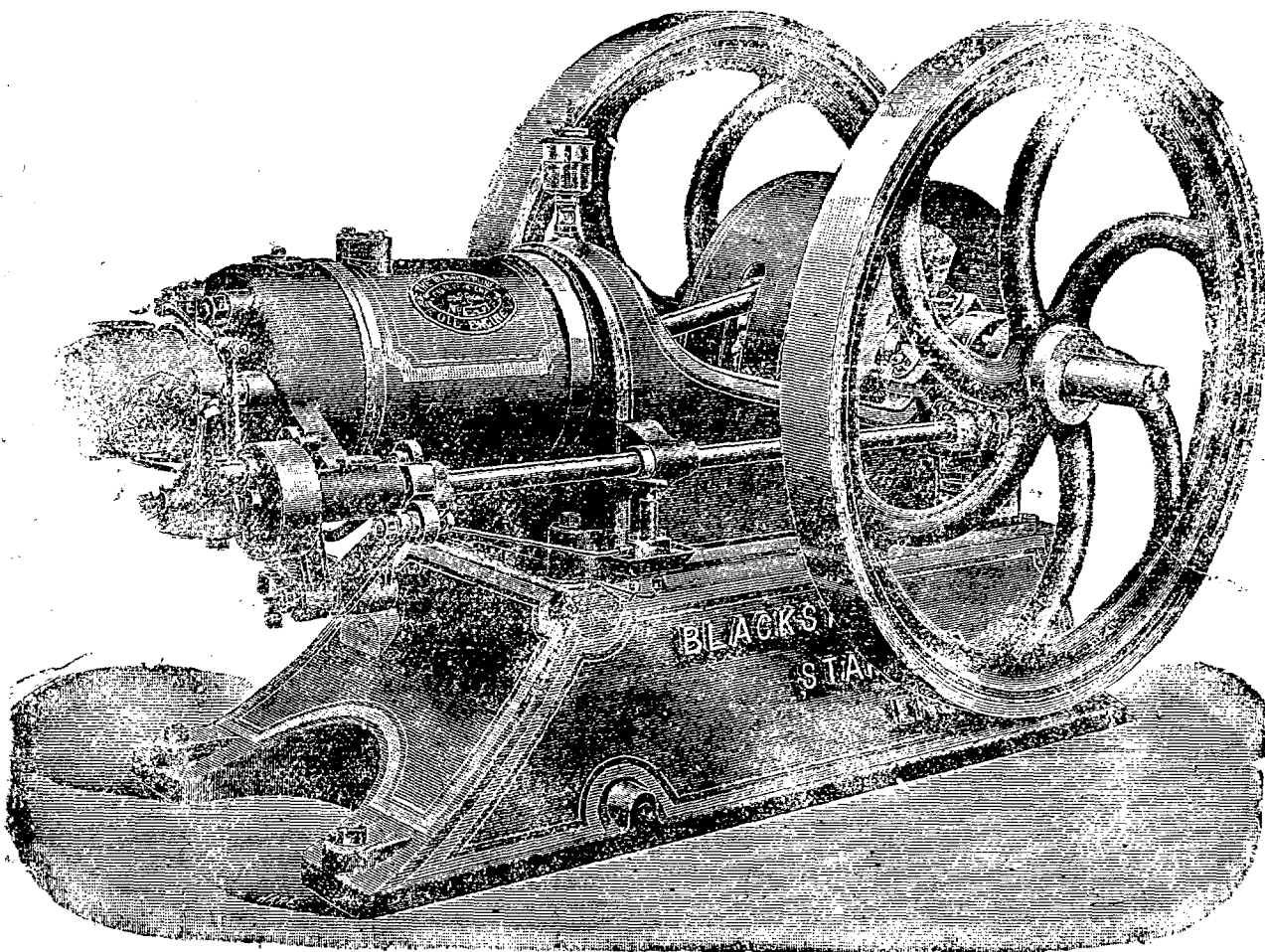
చెన్నై

చెన్నై పట్టణము 1920 వ సం॥రం సెప్టెంబరు నెల 21 తేది మంగళవారం

No. 143.

రాధికామ సంవత్సర భాద్రపద శుద్ధ నవమి.

నంచిక ౧౪౩

బ్లాక్ స్టోను ఆయిల్ ఇంజనులు.

కొత్తకాయలు, క్రూడు ఆయిలు మున్నగు చమురుల నుకయోగించి పనిచేయునట్లు తయారు చేయబడినవి.

ఈ రాజధానిలో అనేకమైన బ్లాక్ స్టోను ఇంజనులు పనిచేయుచున్నవి. యజమానులకు మంచి శ్రుతినిచ్చినవి. పూర్తియైన వివరములకును ఫరతును నడచు మాకు వ్రాయుడు.

ఫోటో వీక్షంట్లు:

మార్షలు నన్ను & కో., (ఇండియా) లిమిటెడ్,

1806

ఇంజనీయర్లు

నెం. 9, సెకండులైను బీచ్, మద్రాసు.

బొంబాయి, బెజవాడ, లాహోరు, తంజావూరు

అమృతంజనము

కొత్తకాయలకు ప్రసిద్ధి కెక్కినది. ఇతర వీక్షయైన కొత్తకాయలను కూడ చూడ అమృతంజనమును వాడి నంత ముఖ్యమైన యజమానులు.

పుష్కర నెల 0-10-0 అకౌంటు.

మోహనిలైలము

సీసా 1-కి 0-12-0.

తామరలైలము

డబ్బి 1-కి 0-6-0.

పండ్ల పొడి

డబ్బి 1-కి 0-2-0.

అమృతంజనం డిపో,

బొంబాయి - మద్రాసు.

టి. సి. యస్.

710

పరిమళానంద నన్యము.

కల డబ్బి 1-కి 0-4-0 ని. సి. ఛార్జి మా 0-8-0

12 డబ్బిలకు రూ-2-8-0 " " 0-8-0

మేల్లిన ముద్రాను సారావస్థము.

కల 1 ఛార్జి (24 కు) 0-14-0, ని. సి. ఛార్జి 0-5-0

కల 1 ఛార్జి (120 కు) 8-8-0, ని. సి. ఛార్జి 1-0-0

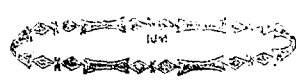
టి. సి. వాగ్గెరింగు అందు కంటెనిర్,

4 Secunda బీచ్, సెకండులైను బీచ్, మద్రాసు.

నవరపు బంగారముతో చేయబడిన గట్టిగాజులు

కంటివిలాసము:

"జయశ్రీ"

కల నరసము

ఫల మధికము

ఈ మాదిరి గాజులు జత 1-కి ధృ 35-0-0. చిన్న నైజా ధృ 30-0-0. సరవను బంగారమునకు పూచీ ఈయబడును. ఇవిగాక ఇతరమైన సీనుకనాలముల నగలును, పువ్వురాగపు నగలు సరవను బంగారముతో చేయబడిన గడియారపు గొలుసులు, మరిన్ని వెండిసామానులు మొదలగున వన్నియు, నిండా వెల సరసముగా అమ్మబడును. గాజులకు అర్హత ఇచ్చునప్పుడు కొలతలు సరిగా పంపవలెను.

ది ఇండియన్ జ్యాయలరీ మార్ట్ నగల వర్తకులు,

(పోస్టు బాక్సు నెం. 40.) నగరత్ పేట, బెంగళూరు సిటీ.

అమృతంజనం డిపోవారి డోషధాలయమునందు అమృతంజనం, తామరలైలము, మోహనిలైలము, పండ్లపొడి మొదలగు ముఖ్యవస్తువులను గాక, ఇతరము లగు మందులు కూడ అనేకము లున్నవి. తావలసినవారు కేటలాగును జూచి చూడవచ్చును. కేటలాగునకు వ్రాసినతో తక్షణం పంపెదము.

విశేష ప్రకటనలు

(తెలుగు సేవ)

అమెరికా ఆల్బర్టులు.

న్యూయార్క్, సెప్టెంబరు 16:— నేటికొద్దీ ప్రమాదము తగ్గించుట కొరకు న్యూయార్క్ జనరల్ ఫలములలో నొకదానియందు దగ్గి ప్రమాదము సంభవించెను. దానివలన నుమారు 80 గురు మరణించినట్లు మరియు పోలీసువారి 170 గురుకు దెబ్బలు కలిగినవి. అగ్ని ప్రమాద మెట్లు సంభవించిన వో ఎరెరిని తెలియదు. అగ్ని ప్రమాదము సంభవించిన మేడ కడకుగ కొద్దిమీద నొక మోటారుబండిని మరియు ద్రైవ్ మోటారుబండిని రావడిగలిగి అగ్ని ప్రకృతి ప్రమాదము సంభవించినట్లున్నది. ఆ కార్యాలయములో పనిచేయుచుండిన వారిలో నలుగురు మరణించిరి. ఇందువలన తొలకమున పోలీసులను పంపించు చాలవత్తము సంభవించినది.

బొంబులను గురించినవి.

న్యూయార్క్, సెప్టెంబరు 17:— ఈ యగ్ని ప్రమాదము పెద్ద చాటును పుడుచుటకు గలిగిన దని పోలీసువారు నిశ్చయించిరి. ఈ ప్రమాదము న్యూయార్క్ మండలములో సంభవించి చాల భయము గలిగించినది. ప్రమాదము సంభవించిన వారి స్త్రీలు ఎక్కువమైన పెద్ద రంగులవనినవి. అది ఇప్పటికి పట్టి పట్టినది. ఆ దగ్గరనున్న వారిలో కొంతమంది మరణించిరి. కొంతమందికి చాల గట్టిక దెబ్బలు కలిగినవి. మార్గాడు కంపెనీవారి కార్యాలయము పూర్తిగా చెడిపోయినది. ఇటీవలి మదింపుల ప్రకారము 500 మందికి దెబ్బలు కలిగినట్లు తెలియుచున్నది.

ఈ యగ్ని ప్రమాదము చాలవత్తమును కలిగించినది. ఆక సమయమునకు పోలీసులతో అయిదు అలెక్షుల మేడ పొడవున మంజులారంభమైనది చూచినవారు చెప్పుచున్నారు. పిమ్మట అది బొంబులతోను రథపుట్టించునంత కట్టుకుట్టినది. పిమ్మట భయకంపితములయిన జనులు గుంపులుగుంపులుగ కేకలు వేసికొనుచు నుత్తరమునకు పారిరి. బొంబులను పట్టుకొని రయిటరు కంపెనీ కార్యాలయముల కగ్గి చుట్టుకొనినది. కాలుచుట్టి కిన జంతువులు చేతులు మరకెన మనుష్యులు విశేషముగ పరుగెత్తినారు. ఆ ప్రదేశమునకు ప్రాన్సు యుద్ధరంగములోని కొన్ని ప్రదేశముల జైల్లికె తెచ్చుచుండెను. కొంతమందికి జనులు పోల్చి పట్టకేంద్ర విశేషముగ చుట్టిపోయిరి. పోలీసువారు వందలకొలదిగ పట్టుకునలనను, వైత ఇంజనుల వారు గూడ ఇంజనులతో పట్టుకునలనను, దారి కొరకు వేసిన గంటల చప్పుడులను ఆదావుకే మరల మోచెను. నుమారు 20 మంది దోచుట నష్టము సంభవించియుండునని మరియు తెలుపడెను. అగ్ని మట్టుకొనిన చుట్టుప్రక్కల చాల దూరము వరకున్న ఇండ్ల నాజులు తలుపులు చెడిపోయినవి. కొద్దోరము ఇటు కముక్కులతో నాజుల వెంటలతోడనుండిపోయెను. నట్లే బెజర్ కార్యాలయములకు పిమ్మట మోటారు వాహనములను చాల ప్రమాదము సంభవించినది. నట్లే బెజర్ గాపాడుటకు వైకెడర్ మోటి కారులను పట్టెను. దానిలో వెండిబుగారములు విశేషముగ నిజమయియుండి యున్నది. కొంతమంది మోటారు ద్రైవకులు మోటారు కంపెనీవారిపై బొంబులను విసరుటవలన నీ ప్రమాదము గలిగినదని కొందఱును అందువలన కాదు మరియు కారణమున గలిగినదని కొందఱును తూరిని ఎన్నియో వదలుట బయటపడిరి. పోలీసువారు విచారణ చేయుచున్నారు. కాని ఇప్పటికి దొరకెన సాక్షులలో చాలమంది మొదట చెప్పిన బండ్ల రావడి కారణమే నిజమైన కారణమెట్లు తెలుపుచున్నది. రహస్య కాఫీ దొంగు లా ప్రదేశములను నిండిపోవుచున్నారు. కాంబులను తయారుచేయుటలో చాల ప్రఖ్యాతిని పొందిన వంతెనులగూడ నవటికి వచ్చుచున్నారు. కాని ఇంతవరకు దను యథార్థమిదియని రూపొందినది. ప్రాంతపక్షింజికి చాల నష్టముగలుగుటవలన గవర్నరుగారు దానికట్టిపెట్టించిరి. పిమ్మట వంటుమోటారు కంపెనీలో పనిచేయుచున్న వారిలో 17 గురికి గట్టి దెబ్బలు కలిగినవనియు నందులో మోటారుగారి భూమి దొడదనియు తెలియుచున్నది.

ఇండియా వ్యవహారములు

లండను, సెప్టెంబరు 16:— జర్మనుల సాహాయ్యమును ఇండియా వేరమునకు, జర్మనీని నడుముగ రాకపోకలు

జరుగుటయు ఇండియాను స్త్రీమహిమ సర్వము నెలకొల్పుటకు కా మోర్టులులేక నెంచుచున్నారని బొంబాయి వర్తమాను దివాన్ గారికి లండనునుండి తెల్లనన కలిగి పత్రికలకు నొకవిలేఖనుతో చెప్పినట్లు సానిస్కీ బయటించు చుట్టక ప్రకటించుచున్నది.

బ్రిటిషు బొగ్గుగనులు.

అనుమతి సంభాషణలు.

లండను, సెప్టెంబరు 16:— నేడు గనులవారి కార్యకర్తలను కలవరపెట్టినది. వారి రాబట్ట వార్షిక గావోగిలీ మాట్లాడినపుడు వారు చాల అనుమతియగు సంభాషించు కొనిరి. ఉదయము కొంతసేపు మాట్లాడినపిమ్మట వారు రెంగుగంటల సేపు సభ చాలించిరి. ఆ రెంగుగంటల సమయములో వార్షిక గావోగిలీ లాయరు బార్ని వారిని నందర్పించిరి. అది కారణ నివేదికలో ప్రతినిధు లీకొనిరి కొంతలను కొంతలను తెలియుచున్నది.

- (1) కొంతసేపు వారు చీకములను పట్టిన పోయించుట.
  - (2) ఇండ్లముండు పయోగించుకొను బొగ్గువరకు పాశ్చింకముండుట.
  - (3) ఇండ్లముండు పయోగించు బొగ్గువరకు సంతకరక ర్గించుటలనుతో తెలుపుట కొక విచారణసభ నేర్పరచుట. ప్రభుత్వమువారు వారి రిపోర్టుల కంగీకరించుటకు పూచీబడుట.
  - (4) గనులనుండి త్రవ్వకున్న బొగ్గు తమిళి నానాటి కేట ర్గిపోవుచున్నదో విచారించుట.
- చీకముల తెట్టివ్వాలయనో అవకలి నివ్వజేకంటె నుల భయము తెక్కింకకలుగు రీతి తమ పట్టుబడుచు మార్పులయ నది ప్రభుత్వమువారు కొంత కొంత కార్యనిర్వాహక వర్తమువారు నమ్ముచుండిరి.

చీకముల కొంతకంటె గలిగిన రేగాదాలు.

ఇప్పటి క్రికారము ఎప్పుటికినీ కప్పుడు సామ్యు నిచ్చి వేయుటకంటె నియమితముగ నింతచీకము నియమమును విరూటుకలననే త్రవ్విన నేలబొగ్గువారిమీద నానాటికి తగ్గి పోవుచున్న దనియు, కాని పనినిబట్టి ఎప్పుటిసామ్యు నప్పుడు తెల్లము విచ్చుటలను వెట్టువెడల ఎక్కువబొగ్గును త్రవ్వకుండునట్లు నిర్ణయించుట కెన పూచీకత్తు లండనును ననియు స్పెల్లిగా రొక్కకొనిరి.

నర్ రాబట్ట వార్షిక గావోగిలీ వరకు వారుగ నున్నదని ఒక్కకొనిరి. తక్కిన వరకులగూడ సమాధానము దుడుకుటకు చాల అనుమతియగు నున్నది. కాని మూడవవరకు నంగీకరించుట మీకాదేమో యని యతడు చెప్పెను. చీకములను పట్టిన పోయించుటకు అంతము గూర్చి గూడ కొంతవర్ష జరిగెను.

నిష్పాక్షికులగు సభవారు విచారణ చేయనిది అవరతున కంగీకరింప నని వార్షిక గావోగిలీ చెప్పిరి.

తక్కిన వరకులన్నిటి కంగీకరించుటకు ముందుగా ఈ వరకున కంగీకరింపవలయు ననియు చీకములకొరక కంగీకరింప నిది నమ్మకట్లు సానిస్కీకుట మీకాదని స్పెల్లి గారు చెప్పిరి.

నేలబొగ్గు సభకుగ క్రికారమును తగ్గించుట పూచీ పడునట్లు చీకములను తప్పక పోయించెద మని వార్షిక గావోగిలీ. సభ రేకటివర కానిపోయెను.

పూర్వముకంటె ఇప్పుడు సమాధానము దుడుకుట అక పోయెను నున్నది. పత్రికలును పత్రికావిలేఖములు అట్లే ఊహించుచున్నారు.

రుష్యా బిటుల వ్యాపారము

లండను, సెప్టెంబరు 17:— కేమిసాపుగారు బ్రిటను నుండి తొలగినను ప్రాసిమగారి మూలమున రాయబారములు జరుగుచున్నవి. యాంక్యుమేటలో కొండటితో నలదప్పడే ఇతరదెబ్బల సావరముల విజయము బట్టుటకు కొనుటకు కంట్రాక్టు చేసికొనెను. మూడు నెలలలో బట్టుటచెలామడి కావలసి యున్నది. జోన్సు మొదలగు వాటి కంట్రాక్టులను గూర్చియు యంక్రసావగ్రుల కంట్రాక్టులను గూర్చియు నింతలోనే ప్రకటించబడెను.

కార్మిక కార్యచరణ సభవారి నిందారోపణము.

లండను, సెప్టెంబరు 18:— బాంబులు బార్ని కేమిసాపు గారల ఉత్తరములందు కార్మిక కార్యచరణ సభవారి

వసరముగ వ్రేకేమును గలిగించుచున్నారను. స్థితిగతులు చాల విషమముగ నుండినపుడు క్రిధానమంత్రిగారు సభవారి యొద్దకువచ్చి వారి కక్షసామర్థ్యముల నుపయోగించి నెట్లయిన కేమిసాపుగారివ్యాపార మున్న ప్రభుత్వమువారిని లొంగ దీసికొనవలయునని యతడు వారిని హెచ్చరించినట్లు వారు తెలుపుచున్నారు. ఈవరకు వారు కేమిసాపుగారియొద్ద కన్నయోసారులు పోయియుండిరట! కార్మికులు కేమిసాపు గారితో నెంతసేపును సోవియట్లు ప్రభుత్వమువారి పోలండు విధానముగూర్చి మాట్లాడియుండిరేగాని మరియు విషయము గూర్చి మాట్లాడియుండలేదు.

మొనపొటామియా స్థితి.

బాగ్దాదు, సెప్టెంబరు 14:— రామాడిలో నేమియు మాట్లాడకలేదు. ఇక్కడ ప్రాంతము నలీము మరావీకుల అగ్ని యుద్ధాగ్నియు నొక పిచ్చివాడు బంబరిగ నెదుర్కొని చాలగట్టిదెబ్బలను కొట్టెను.

హిల్లాలో అల్లరిదారులు కొన్ని వాడుల నొసరింపగా వారు తరుచుబడి.

కామివాలోని స్థితి కొంత నయమైనది. వైమానికుల పనియే దానికి కారణము. అల్లరిదారులలో చాలమందికి దెబ్బలు కలిగినవి. పెద్దపెద్దవాకిగూడ దెబ్బలు కలిగినవి. వారు చాల నితశ్చానులు నొందినట్లు తెలియుచున్నది.

నాబియాలో అల్లరిదారులలో అంతఃకలహములు పొచ్చునట్లున్నది. కామివాలో రెండువారలకు బాగ్దాదును మోములు నెమ్మదిగ నున్నది. అగ్నిములోని స్థితిగతులు నయముగ నున్నవి. నైజము వచ్చుటయే దీనికి కారణము. కొయిస్థితి గూడ బాగులేదు. కంక్కుక్కు నెమ్మదిగ నున్నది. దయాలా స్థితిగూడ బాగుగ నున్నది.

మొమ్మకూమియ, చాబియగారముల తక్కిన నాంతులును వచ్చిరి. కస్తాకు లాయడు ప్రాచీనగారముల తక్కిన వైదీము విడువబడిరి. బాకుహానుల నిర్మాణము ఎప్పుటి యట్లు కొనసాగుచున్నది. ఇంకను అవకంతు కొండముక తెలిపించుచున్నది అది ఇంతలోనే పూర్తి కాగల వనకొనుచున్నది.

బ్రిటిషు సాంఘిక వాదులు బాగ్దాదు కరుగుట

లండను, సెప్టెంబరు 18:— రామ్మెన్స్ ఫిల్డ, స్పాడకుగారముల తదితర సాంఘికవాదులు బాగ్దాదు కరుగ నెంత కస్తాంటినోపొలవరకు పోయినది తెలియుచున్నది. వోర్నెవిట్టల కాంగ్రెసుతో నేరవలయు నను ఉద్దేశము తమ కెంతమాత్రమును లేదని వారు తెలుపుచున్నారు.

బాకునిస్ట్రులో నిట్లున్నది:— ఎన్నడూపాను గావోగిలీ ప్రదేశములలోని బోల్షెవిక్కుల సభ్యులకు కమాండరుగ నియమించబడి రుసుములు అలభ్యము. బోల్షెవిక్కులు తొమ్మిదేళ్లములపై దాడివెడల గలుగునీతితో లేరని ఇప్పటివారసయ్య కను. వారు తరిపాలన నడుపుచును (ట్రాన్సు కాస్పియా తుర్కిస్టానులందు నిలవజేయుచునది మొగదీలు, దిపోలు స్టాడలు, రెండుసామగ్రులు అన్నియు చాలకాలము క్రిందట వచ్చుచునన కంతుబడినవి.

దల్లిను, బెల్గాముల స్థితిగతులు.

లండను, సెప్టెంబరు 17:— సెప్టెంబరు 1 వ తేదీని బెల్గాముల దారంభమైన కర్నూపు అర్ధము 19 వ తేదీని తొలగించబడును. కాని మరల అల్లరు లారంభమును దాని నింతలోనే యములలోనికి లేవలసి కచ్చునట్లుండు నెడల అది మరికొంతకాల మునుములో నుండును. బెల్గాము నుండి దల్లిను కిదివరకే కొన్ని సరకులు రాబండ నిశ్చయమైనది బెల్గాము చేసియుండిరి. ఇప్పుడు పశువులు, వండ్లు కూరగాయలు మొదలగునవిగూడ రాబండ చేయుచున్నారు. దల్లినులో తయారుచేసిన వస్తువులకు బెల్గామువారు కొను కొనుటకు "బాయికాటు కమిటీ" వారంగీకరించిరి గాని బెల్గామునుండి వచ్చువస్తువులను దల్లినువారు కొనుటకు మాత్రము వారంగీకరింపలేదు. బెల్గామువారు మాఖ్యకార్యాలయములను బ్యాంకులనోట్లును చెక్కులను దల్లినులో నెవరును తుచ్చుకొనక.

కార్కుమేయరు కరీరస్థితి.

లండను, సెప్టెంబరు 17:— మెక్స్ ఫో గారి కరీరస్థితి మరింత దుర్బలముగ నున్నదని స్పేహితులు చెప్పుచున్నారు. హోము అగ్నిను స్పెషలిస్టు నే నేతర వరకొందింతును. గవర్నమెంటువారి వైఖరి యేమియు మారలేదని తెలియుచున్నది.

ఇంటి పరిశ్రమలపై

మీలాన, నెవ్రెంబరు 17:— కర్నూలును కర్నూలు జేయవారి మహాసభకు 200 మంది ప్రతినిధులు వచ్చి ఒక తీర్మానమును చేసిరి. “కర్నూలు” అనునది ఒక కర్కతినిం రొక కర్కతిని రణశిక్షణకు కన్యయింకగూడ దనియు, కాని మూలమున కంగీకరించుటకు ముందు గ కనిపాద యంత్రాలయమును విడువవలయుననియు వారు తీర్మానించిరి.

ప్రధానమంత్రిగారి యాలోచన.

అందరు, నెవ్రెంబరు 18:— కార్మికులపై చాల విషమముగా మారినది రోజు నుండి కర్నూలును కర్నూలు. గిరిజిల్లాగారు తిరుగుబాటు చేయుచున్న కార్మికులకు లొంగిపోయిరి. బోర్డు లెక్కల ముదిరి ప్యాక్టరీల నేర్పాటు చేయవలసినది అతడు యజమానులను బలవంతముచేయ జూచుచున్నాడు. కార్యము లొనరించిన కార్మికులను కిషించుటకుగాని వారిని కనలలోనుండి తొలగించుటకు గాని కాదు. పూచీడతాలనును గియోలిట్ల గారు గవర్నమెంటువారికి తెలియబరచిరి. గవర్నమెంటువారి యధికారమును తిరస్కరించుచు కనలగురు నెపేరు లొక యజమాన్యప్రతినిధుల నంపిరి. నెపేలు మరల నేటి సాయంత్రము మారంభమగును. ఈ లోకుల కార్మికులు రోజు, బ్యూరిను మొదలగు నగరములందు కర్మాగారములను పట్టుకొనుచున్నారు.

పరాను ప్రెసిడెంటు వింతవైఖరి.

అందరు, నెవ్రెంబరు 18:— ప్రెసిడెంటు డెస్ట్రెయిన్లుగా రూపామా నయ్యుట కరని మనస్సు స్థిమితముగ లేకుండుటయే కారణమనియు, పరి విశేషముగ నుండుట కలన మనస్సు స్థిమితముగ లేదనియు, క్రిందటి మే నెలలో నరకు రెయిలుబండిలో నుండి పడిపోవుటయు, క్రిందటి కనిపారము నాడు బావిలో పడిపోవుటయు ఆతనినాత్మ ప్రయత్నములకు తోచుచున్నవనియు తెలియుచున్నది.

ఇటువైవిధ్యము కేవలము గానగాని, రిహాటు, లెగ్గిను, పెరేటు బొమ్మల గారలతో నొకరిని గాని అభ్యర్థనగ మరల నెన్నుకొనవలసి యుండును. — స్టేట్సుమన్ నెవ్రెంబరు కేరీలు.

బర్లందులో పోరు.

అందరు, నెవ్రెంబరు 19:— బిల్లికొండలలో ఎన్నిగు డెరియెడ్ల చాలమంది డ్రెస్సుచేయుచుండగా పోలీసువారు చుట్టుకొనిరి. క్రజలలో నొకడు చనిపోయెను. చాలమందికి గాయములు కలిగెను. సాయము లగు 40 మందిని పోలీసువారు తట్టుకొనిరి 18 వ తేదీ రాత్రి 11 గంటలవరే క్రజలలో అచ్చే కీరీ కంపెనీవారి కార్యాలయమునకు కొందరు క్రజలు సాయము ధురై దాగియుండి పోలీసువారిని తలపడిరి. పోలీసువారిలో నొకడు చనిపోయెను. ఇద్దరికి గాయములు కలిగెను.

జర్మనీ ప్రెసిడెంటు పరమేశ్వరము నడచుకొనుట.

అందరు, నెవ్రెంబరు 18:— స్వాతంత్ర్య జర్మను ప్రభుత్వమువారు చేసిన ఖరారాక్షరము నెదిలియును ఆధీనమందున్న ఆయుధసామగ్రిని అన్నియు మిక్రమం దలివారికిచ్చి వేయట ప్రారంభమయ్యెను. ఇంక కర కావనింతయు నెమ్మదిగ జరిగిపోవుచున్నట్లున్నది. కొన్ని ప్రత్యేకములలో అనుకొనంతకంటె ఎక్కువ కుపాద అర్పించబడినది. అందులకు పోలీసుస్టేషనులో కుపాద లిచ్చి వేసినందులకు ప్రీమియములను చెల్లించుటకు ఏజెంట్లపోయినది. జర్మను లర్పించిన ఆయుధసామగ్రిలలో మరఫిరంగులు, గ్రీనేడుల ప్రయోగించు యంత్రములను ఉన్నవి. అట్లు లర్పించిన ఆయుధసామగ్రిలను యజమానులయెదుటనే గుండపిండిగ కొట్టుట కేర్పాటులు జరిగినవి.

అస్ట్రేలియా పరిరక్షణము

మెల్బోరను, నెవ్రెంబరు 17:— పార్లమెంటుసభలో ఈ నెల 10వ తేదీన హార్మోనుగారు నడిపిన విషయమును బలపరుచుచు నేడు నెపేలుసభలో ఏడుగ్గుడు నడిపిరి. రాష్ట్రమునకు నేర్పాటుచేయుట డెక్లెయింపునకు వందలను నిలిపి వేయటమును బరుగును చేయుటందరను నేనలో చేరవలెను నిబంధన అమలులోనికి తెచ్చును అభ్యర్థనము 7 ఏండ్ల నుండి 4 ఏండ్లకు తగ్గించబడును 18 వ ఏడు రాగానే యువకులందరను మొదటితరగ్గున 10 వారములు అభ్యసించువలెను ఏమిటకు తగ్గవలెనను 16 దినములు మూత్రమె అభ్యసించవలెను. కాంతిపరమమున 18000 మంది నయింట్ల అందురు.

క్లెమెంకోగారి రాక కేమి కారణము?

పార్లమెంటు, నెవ్రెంబరు 18:— తిరిగి ప్రెసిడెంటు కడవి నభివేదించెదరా యని యొక విశేషము క్లెమెంకోగారి నడుగ గా జనమి నెలలో తిరిగి యభ్యర్థిగా నుండుటకు ఈడుమింతి పోవు ననియు, ఇప్పుడు కడవి నభివేదించుటకు ఈడు చాల తక్కువగనున్న దనియు హిందూత్వములో పులులను నేటాడుటకు కాదు పోవుచున్నా మనియు, ఫ్రాన్సులోని రాజకీయ ములందు సంభవించు ప్రమాదములకంటె పని యెక్కువకాదు దనును గలిగింపవలసినదియు చెప్పిరి.

కార్మికుల భావినితి.

అందరు, నెవ్రెంబరు 18:— రాబోవు కీరకాలములో చాలమందికి పని లేకపోవుటకు జేరవలెను నూచనలు గవబడుచున్నవి. యాద్యమైతల సందబును తక్కువ కని చేయుచున్నాడు. బట్టలవ్యాపారము ముమ్మందు ఏమియు లాభకరముగ నుండదని అందబుననుకొనుచున్నాడు. మెర్సిలో 15 వేల 20 వేల వనిచేయుట కరకాళమున్నది. బ్రెస్టు నందలిస్థితి యేమియు బాగులేదు. ఈయిప్పుడు నాకలనుబాగు చేయుచున్నట్లును, బోర్లకు, బట్టలను వట్టుచున్నట్లును వ్యాపించుచున్నట్లును. ఎంతయోమంది గుమాస్తాలకు గూడ పని లేకపోవును. ఇట్టివిషయస్థితిలో నేమిచేయదగునని అధికారులను, మ్యానిసిపాలిటీలవారును ఆలోచించుచున్నారు. చాల రోడ్లను బాగుచేయుటకు ఏర్పాటులు జరగవచ్చును.

జర్మనుటడలను విక్రయించుట.

అందరు, నెవ్రెంబరు 14:— జర్మనీ ప్రాన్సుపరచేసిన స్టీరులపట్టికను ఇంజింజేరు క్రభువుగాక తయారుచేసిరి కాటిలో 42 కరయానీల స్టీరులను 21 సామాను లీసికొని పోవు స్టీరులు. వాటినిబిట్టి నిప్పుడు బిట్టిమక్రభుత్వము వారు విక్రయించెదరు. కాని బిట్టిమ క్రజలు తప్ప మరెవరైనా వాటిని కొననూడదు. బిస్మాక్కు, ఇంకరేటరు మొదలగు నుప్రసిద్ధనామలు 50,000 టన్నులకంటె ఎక్కువకరవు గలవి గూడ విక్రయించబడును.

చీనాకు బదులు.

నెకింగు, నెవ్రెంబరు 18:— కరవుబాధను తొలగించుటకు 10 లక్షల డోలరులను ఆర్థికదస్థిని తొలగించుటకు క్రత్యేకముగ 600 లక్షల డోలరులను బదులు పుచ్చుకొనుటకు చీనా దొరకనువారు నిశ్చయించిరి. కరవుబాధను తొలగించుటకు బియ్యమును కొని లీసల కుదిరవగా నిశ్చయించెను. అట్టి య్యవలెనని రాష్ట్రాధికారులకు తెలుపబడినది.

రష్యాచీనా జేరము.

చీనాలోనున్న రష్యావారిస్తు ప్రతినిధులు తమ భర్తయుల నెరవేర్చుటలనున్నాడు. నై చేరి యా లో క్రమస్థితి ఏర్పడినది గాన రష్యాతో వ్యాపారమును ప్రారంభించుటకు ముందు చీనాలో బోర్లి విత్త ప్రబంధమును నడవజూపని రష్యా వారునయ్యకమున కలిగించుటకునరమని చీనాదొరకనువారు ప్రకటించిరి.

రష్యాయధము

పారిసు, నెవ్రెంబరు 17:— జనరలు రాంగెల సేన బోర్లి విత్తలను పారబోలి నాగాయకు నాక్రమించెను. అటు నుండి బెర్గామికున కేకుచున్నది. చాలమంది బోర్లి విత్తలు తట్టుబడినని వార్త వచ్చింది.

నాకాయధము

నల్లనముద్రమున నాకాయధము జరిగినది 18:— తేదీన మాస్కోకుండి వాయువార్త వచ్చినది. జనరలు రాంగెల నాకలతోనే యధము జరిగియుండును మీ నాకలు కర్మవుల నాకల నోడించెను ముడు కర్మనాకలకు నల్లముకలిగించి చాల మందిని తట్టుకొంటిమి జనరలు రాంగెలగారు మరణము ప్రారంభమును తలపడి నుండుట బోవుచున్నాడని వాయువార్తలకు తెలియుచున్నది.

లెస్టి నెంటు జనరలు బాల్టిగారు నెలవుపుచ్చుకొని ఇంటి కరిగినవిత్తులు నెలకాదు ఒక హోటెలులో నెలకు వర్షియందు కూర్చునియుండగా పోలీసులుపోయెను. ఎవరికి నరనినై కోమలులేదనియు అత డెత్తుడును నివాసేయదనియు జివరము పోయి గడుకనెంతి అరడింటికి మరలెననియు భార్య చెప్పెను. గుండెబుచ్చులకు అత దాకన్సిగముగ మరణించెనని జ్యూరీవారు తీర్మానించిరి.

న్యూయార్కు ప్రమాదము.

న్యూయార్కు, నెవ్రెంబరు 17:— న్యూయార్కులో బాంబులు ప్రేలుటలను 88 గ్గు రింకవరకు చనిపోయిరి. రెండుబండ్లు డీకొనబడలన వానిలో నెలకదానియం దున్న బాంబు ప్రేలిక దను కృత్రాంతము కల్పితమని స్థిరపడినది. ఒకబండ్లినిండ బాంబులు అందెను. ఆబండ్లిలోనివారుదూరముగపోయినంతటనే ప్రేలుకట్టి ఏర్పాటుతో పని అమర్చబడినవని కొందరు చూచినవారు తలచుచున్నారు. సాయంత్రమున కూలిపోయిన క్రడేకమును పనివారిడు బాగుచేయు నమయిన నన్వేషకబోర్డిలి క్రపార మధికముగ కలిగింది. ఈటట్టి చాలవరకు వ్యాపించి యుండు నేమోయని క్రభుత్వోచ్చాగ్రు లుబడి నెందుచున్నారు. మార్పుగాని నివాసగృహమును పురమందిరమును, వ్యాపారసములను కార్యాలయములను క్రైస్తవదేవాలయ సన్నిహితి కము ఖుబయిండ్లను, పికాగో ఫిలడల్ఫియా ప్లాట్ ఎక్స్ప్లేంజి సానములను క్రత్యేకముగ భటులు కావలి గాయచున్నారు. క్రమముగ క్రజలలో క్రకంపన చురకమించినది. న్యూయార్కు నగర క్రభుత్వముం దిట్టి క్రమాదము జరుగుటచే ఆకుల మధికమైనది. 88 గ్గుల మూత్రమె వృథానొందిరి. వారిలో ముగ్గురు స్త్రీలు. 200 మందికి గాయములు కలిగినవి. వారిలో కొందరి స్థితి క్రమాదకరముగ నున్నది. 10 లక్షల డోలరుల నెలకల సాత్తు నట్లుమైనది. బోర్లి విత్తలు (రెడ్డు) టి, ఎ. టి. యందుకు దట్టింజి టిను బాంబులను క్రయోగించిరిని పోలీసు, అగ్ని ప్రేలుడు యంత్రదళములలోని క్రపిలు లందరకు తెలిసిరి. వాలు వీధిలో మధ్యాహ్నము 2 1/2 గంటలవరే గొప్ప విదూరము జరుగుచుగాన మీరు నాగయాకతితో నుండుదని బుధవారమునాడు పరాను ప్రాకమివనరు కోక లేఖ వ్రాయబడినందున నియూనా మరీంక బలపడుచున్నది. ఆ లేఖలో ఏ తేదీని జరుగునో వివరించబడలేదు. ఆ లేఖను వ్రాసినవారెవరట పోలీసునా రా రయు చున్నారు.

రష్యాకేరీయుని కట్టుకొనట.

అలెగ్జాండరు క్రెయిలో రస్సియనునరుకు రస్సిగోలను అను క్రైకను నడపు వారిలో నొకడు. క్రమాదము జరిగిన నాదరకు కొంత ముందుగ బారికల వీధిలో కనబడిన. బాంబులు ప్రేలికపిచ్చుట ముగ్గురు మనుష్యులు వచ్చి అరనితో మాటలాడసాగిరి. తరు కార్యము నెరవేరుట కలన కలిగిన సంకనము వారి ముఖలక్షణములందు గోచరించుచుండె నని యొకరు చేత్రాలులేని యంత్రమును పోలీసువారికి నంపుటచే పోలీసు వారు పిని తట్టుకొనిరి. తన కేమియును తెలియ దని అతడు తెలిపెను.

ఇంగ్లాండుకుర్రు కామికస్థితి

అందరు, నెవ్రెంబరు 17:— కుక్రమస్థితి మెకటికంటె ననుకూలముగా మారినను బొగ్గుకలన పనివారి సమ్మె కట్టరను భయర్య మింకను కలుగుటలేదు. బొగ్గుకలన స్థిరతరచుటకు గూర్చి కేరీయులు కృతికూలభావమును కనీంచుట చే గనుల పనివాం (దానియమును కృయముగా కడముచున్నారు. దినమునకు 2 పిల్లింగులకుండున కేరీనమును మెచ్చింక కరత్తుడు. అందుల కెట్టి నిమ్మిక్ క సంఘనివారణయును పనిలేదని మాత్రము వారు పట్టుబట్టిరి. అందులకు మెచ్చింక బడిన మెత్తమును పృజులకునగాక ఎగుమతి లాభమునండి రాబట్టుకొనవలెనని వారు పోర్చునాకలచుచున్నారు. కాని దొరకనువారు రండుల కంగీకరింకరు. క్రజలు మంత్రి వర్తమును నమర్చింతురని వారికి కైర్యము కలదుగాన వారు పార్లమెంటు అధికారములను వేసిగూడ తగ్గింక నెట్లెత్తు. గనుల పనివాండు పర్వకామిక విప్లవోద్యమమును ప్రారంభించిరిగాని వేరవములకై పోరాడుట లేదని క్రజలు నిశ్చయించుటచే వారు గనులపని వారెత్త క్రతికూలముగా నున్నారు.

విద్యుచ్ఛక్తి కనిపాండు

దొరకనువారి తట్టుదలతో పనిచేయుటకులనకు డెయిలీవార్డుల క్రతికర బోర్లి విత్తలను ధనసహాయము చేసిరిని తెల్లడియగుటకులనకు ఈ సంకర్షనము కీరలము వివరికముగా నుండగల దని నెవ్రెంబరు నెలలోనే నూచనలు కనబడుటకులనకు విద్యుచ్ఛక్తి కనిపాండు నమోకట్టు నున్నగిలినది.

పోలండువారి విజయము.

అందరు, నెవ్రెంబరు 18:— దక్షిణ పార్శ్వభాగమున పోలండువారును పుక్రేనియావారును కలసి నీడ్లరనదిని దాటిరి. 800 మంది బోర్లి విత్తలను బోబరుచుకొనిరి. కర్మపుల నింకను తరుచుచున్నారు. కోమలు ప్రారంభము పోలండు సేన కవిగా, కాస్పిరాడల నాక్రమించి 1000 మంది బోర్లి విత్తలను వశపరుచుకొనెను. బగుప్రాంతమున పోలీసులు అక్కను వశపరచుకొనిరి.

ఆంధ్ర పత్రిక

1920-వ సం. సెప్టెంబరు 21-వ తేది

మంగళవారము.

ప్రోత్సాహకరము లగు వార్తలు

కాంగ్రెసు తీర్మానము నన్ని ప్రాంతముల వారును అత్యుత్సాహముతో నామోదించుచున్నట్లు వార్త లేతెంచుచున్నవి. శాసనసభల బహిష్కారవ్యతిరేకతను లాలా లజపతి రాయగారు మరల నిరూపించుచున్నారు. బెంగాలు, బొంబాయి, సంయుక్తరాష్ట్రముల జాతీయవాదులు కాంగ్రెసు తీర్మానమును సఫలముగా వింటిరనియు, మద్రాసు జాతీయవాదులు విజయరాఘవాచార్యుల గారి మార్గము నడపవలెననుచున్నందున, పంజాబు ప్రముఖులు మిగిలినవారి కేమార్తము వెనడియి గూడదనియు, లజపతిరాయగారు నూచించిరి. బేనారు నాయకులలో నొకరగు మజూల్ హక్ గారు, తన అభ్యర్థిత్వమును మానుకొనెను. ఈ సందర్భమున, బొంబాయి కాంగ్రెసు డెమోక్రాటిక్ వక్తమువారి సలహాచింతనకర్తల ఎంతయు ప్రశంసార్హముగ నున్నది. ఈ వక్తమువారిలో ముఖ్యులందరును గాంధీ విధానమున కాంగ్రెసు సభల బహిష్కార మసలే వసికరాదని వీరు వట్టుదలతో బోరాడి యుండిరి. కాంగ్రెసు తీర్మానముగూర్చి యోచించుటకు జోసెఫ్ బాప్టిస్టాగారి అధ్యక్షతక్రింద వీరిటీవల గూడిరి. గాంధీ తీర్మానముగూర్చి తాము కాంగ్రెసులో ప్రతికూలాభిప్రాయమును కనుబడిచినను, కాంగ్రెసు తీర్మానమునకు తాము బద్ధులమై యందుమనియు, తమకును గాంధీకిని తీవ్రమగు భేదాభిప్రాయ మెద్దియు లేదనియు, ఉభయులలోను వరసరకారవభావ మునుమాత్రమయినను తగ్గలేదనియు, యా.సి. కేల్కారుగారు నుడివీరి. ఈ వక్తమువారిలో శాసనసభల కభ్యర్థులుగ నున్న ఇరువదిరెండుమంది ప్రముఖులు తమ అభ్యర్థిత్వమును మానుకొనుచు, నొకవిజ్ఞాపనమును ప్రచురించిరి. విజ్ఞాపనముపై సంతకముల జేసినవారిలో జోసెఫ్ బాప్టిస్టా, సభయి, కరాండికార్, కేల్కారు, వేల్కారు, వైద్య, దేశ్ పాండి మొదలగు నాయకులు గలరు.

నాగపూర్మునందు, మధ్యరాష్ట్రముల జాతీయవాదుల గూడి శాసనసభల బహిష్కార మసలేయని నిశ్చయించిరి. డాక్టరు మూంజీ, అలేకార్, మొదలగు ప్రముఖులు తమ అభ్యర్థిత్వమును చాలించుకొనిరి. మహారాష్ట్రదేశము కాంగ్రెసు తీర్మానమునకు బద్ధమై యుండునట్లు కేమార్తము సందియము లేదు. గుజరాతుదేశము గాంధీమహాత్ముని తప్పక యనుసరించును. పంజాబ్ దేశ మివిషయమై ఉత్సాహము గనుజలట్లు, భావ్యముగ నున్నది. గత శుక్రవారమున సహాయనిరాకరణ సమావేశము కలకత్తా నగరమున గూడెను. కాంగ్రెసు తీర్మానము నాచరణలో బెట్టుటకు మార్గము లాలోచించబడెను. పంచాయతీ కోర్టులను నెలకొల్పుటకు తీవ్రమార్గ మెద్ది యని యోచించబడెను. దక్షిణాఫ్రికాలో గాంధీతో గలసి బనిచేసి యున్న మదకాజీ అను వారు, న్యాయవాదు లాదేశమున ప్రజలను న్యాయస్థానములకు బోకుండ జేయుట కెట్టి ప్రయత్నముల గావించిరో, విపులపరచిరి. బారాబజారు వర్తకులు వ్యాజ్యములతో కాలము వ్యర్థమృచ్చజాలక, పంచాయతీ ఏర్పాటుల నెంత

సాధ్యముగ గావించిరో, వచ్చాజీ అను వారు వివరించిరి. త్యాగము గావించు ధన భగవత్సంజేశము దెలుపుచున్నపుడు, కలకత్తాలో కనీసము రెండువందలమంది యయినను సర్వసంగపరిత్యాగము గావించి, స్వయంనిర్ణయము గూర్చి దేశమున ప్రబోధము గలిగించుచో, ప్రస్తుతోద్యమము త్వరితముగ వ్యాపించునని మాల్వీ అక్రాంభాగారు నుడివీరి. వీరు నుడివిన వాక్యములలో సత్య మెంతయేని గలదు. కొందరు ధర్మకథము ప్రోత్సహింపుడే, మిగిలినవారు వారి సనుసరించుటకు బ్రయత్నించెదరు. త్యాగమే త్యాగమును పట్టించ గలుగును. ధర్మాచరణముకట్ట సంఖ్యలతో నిమిత్తము లేదు. ధర్మాత్ములు కొలదిమంది యుద్భవించినను, ఇతరులలో ధర్మాచరణమును పుంకొల్పగలుగుదురు.

ఆకారణముచేతనే గాంధీమహాత్మునికి తన విధానము నెంద రాచరించెదరో యను శంక గలుగలేదు. గాంధీయొక్కడు ధర్మబలముచే ప్రముఖుల నందరిని తన మార్గమునకు ద్రిష్టగలుగుచున్నపుడు, అట్టివారు మకొందరు బయల్పడెదలిన ఎంతటి మహాత్మాత్వములను నిర్వహింపలేరు? అందుచే న్యాయవాదులు కొందరు తమవృత్తిని మానినను, వారి మార్గము ఇతరులను సర్వరముగ ప్రేరేపించక మానదు. శాసనసభల బహిష్కారము ఆచరణసాధ్యము గాదని తలచినవారు, దేశమునందంతర్వరలో ప్రబోధము గలుగుననియు, ప్రతికూల భావము బూనినవారిం తర్వరలో సుముఖులయ్యెదరనియు ఊహించియుండరు. ప్రజలలో కలకుజడి గల విద్యార్థులందరును తాము ముందుగ ధర్మాచరణమునకు గడంగి, ప్రజాసామాన్యమునకు మార్గదర్శకులగుట పమంజసము. గాంధీ మహాత్ముని విధాన మందుచేతనే, ముందుగ విద్యార్థుల స్వార్థత్యాగమును కోరుచున్నది. కలకత్తానగరమునందీ యుద్దయమును వ్యాపించజేయుట కొక సంఘ మేర్పరుకబడినది. ఇట్టిసంఘములు ప్రతిరాష్ట్రమునందను ఏర్పడి త్వరలో బనిచేయవలయును. సంఘము లేవిధమున బనిచేయవలయునో, కొలదిరోజులలో బొంబాయి నగరమున గూడెడి అఖిలభారత కాంగ్రెసుసంఘము వారిచే నిర్ణయించబడును. ఆంధ్రదేశ మివిషయమై త్వరలో మేల్కొనవలయును. ఆంధ్రదేశము నందును, ద్రవిడదేశమునందును, కాంగ్రెసు తీర్మానము విషయమై గౌరవము చూపబడుచున్నది. అభ్యర్థులనేకులు తమ ప్రయత్నములను విరమించుచున్నారు. ఇదియంతయు ప్రోత్సాహకరముగ నున్నదికాని, రాజకీయసంఘములు తగిన సంచలనము జూపుటలేదు. కాంగ్రెసు తీర్మానము సఫలమగుటకు ఆంధ్రకాంగ్రెసు సంఘమువారును, తదనుబంధసంఘములును, నిరంతరకృషి సలుపుట యావశ్యకము. దేశమున ప్రబోధము గలిగించవలెను. శాసనసభల బహిష్కార మెంతటి యవసరమో ప్రజలకు బాగుగ బోధింపవలయును. ఆంధ్రు లీతరుణమున తగిన కార్యదీక్ష వహించి, దేశ బాధ్యతలను జయప్రదముగ నిర్వహించెదరుగాక!

నూతనోద్యోగములు

సంస్కరణముల ప్రయోజన మెట్లు లున్నను, నూతనోద్యోగములు సృజించబడినవి. నూతన సామ్రాజ్యశాసనసభకు, ఎ. యఫ్. వైటుగారు అధ్యక్షులుగ నియమింపబడిరి. వీరి యోగ్యత గూర్చి హిందూదేశమున కంతగ దెలియదు. పార్లమెంటులో వీరి కనుభవము గలదట. ఆయన భవ మెంతవర కక్కరకు వచ్చునో దెలియగలదు. ఇక, ప్లేటు కొన్నిటకు ఎ. యఫ్. మడ్డిమెనుగారు

అధ్యక్షులుగ నియమింపబడిరి. ఈ పదవికి పార్లమెంటులో అనుభవముండనక్కరలేదుగాబోలు. సింలా అధికారవర్గములోనివారిందుకు చాలియుండురని ప్రభుత్వమువారి యభిప్రాయమై యుండవలెను. ఈ నియామకములకు దోడుగ, సర్ విలియం మేయరుగారు హిందూదేశమునకు మోకమీషనరుగ నియమింపబడినట్లు ఆంధ్రదేశమునకు ప్రకటింపబడినది. మోకమీషనరు డి. డ్యోగ మన నేమియో కొంచెము దెలుపుట ఆవశ్యకము. ఇండియా ప్రభుత్వమునకు లండనులో నొక ప్రతినిధియుండునట్లు, నూతన శాసన మేల్పాటుజేసెను. కొంత కాలమునకు, ఇండియా ఆఫీసు ప్రభుత్వ ప్రతినిధిగ చేసెడి వని, వీరిహస్తగత మగును. ఇండియా ప్రభుత్వమునకు మోకమీషనరు లోబడి యుండును. ఇండియా ఆఫీసునందలి, స్టోవల, అక్సంటుల, హైందవ విద్యార్థులకాఖిలను, వీరు ప్రారంభమున వరిచాలించెదరు. లండనులోని హిందూదేశ వాణిజ్యపు కమీషనరువై, వీరికి తనికి అధికార ముండును. వీరి నిధులు మరి కొంతకాలమునకు బాగుగ నిర్ణయించబడును. ఈ పదవికి, రాజప్రతినిధిసభలో నిదివరకు సభ్యులుగ నుండిన సర్ విలియము మేయరుగారు నియమింపబడిరి. ఉపకారవేతనము దీసికొని విశ్రాంతి సనుభవించుచున్న మేయరుగారి నీపదవికి లాగుట ఎదుకో దెలియకున్నది. వీరికన్న నెక్కు దుదారవంతులు లభించలేదుగాబోలు. సర్ విలియము మేయరుగారికి ప్రజాశయములయెడ నభిమానము లేదు. ఈయన వెనుకటి యుగమునకు సంబంధించిన అధికారి. ఇట్టివారి కీ ముఖ్యపదవి నిచ్చుట ఇట్టి సంస్కరణములు ఆచరణలో విఫలమగునను వారి వాదమునకు మరింతబలము గలుగుచున్నది. మేయరుగారికి, జే. డబ్ల్యు. భోరు అను సివిలు సర్వీసు యుద్యోగి కార్యదర్శిగ నుండును. వీరు భారతీయులని తెలుపబడినది. ఎవరయిన నేమి?

ఉపవాసపు ప్రయోజనము

కారు మేయరుగారును, వారితో గలసి అరెస్టు కాబడినవారును, నలువది దినములనుండియు, ఆహారమును ముట్టక ఉపవాసము జేయుచున్నారు. ఇంతవరకును, బ్రిటీషు ప్రభుత్వమువారు వీరిని విడిచిపెట్టుటకు పూని యుండలేదు. ఇట్టిస్థితిలో వీరు చనిపోయిన, నెట్టి కలవరము బయల్పడెదలనో తెలియకున్నది. ఈవిషయ మటులుండ, వైద్యులలో నీ విషయమై చర్చయొకటి బయలుదేరినది. మామూలువైద్యులు, కారు మేయరుగారింతకాలము మరణింపకుండుటకు కారణ మెద్దియో దెలియక, కొట్టుకొనుచున్నారు. ఆహార మింతకాలము లేకుండ, బ్రతుకుటకు ఏలగునాయని వీరు ఆశ్చర్యపడుచున్నారు. ఇటీవల ఉపవాసమువలన వ్యాధులు గుఱురునని వాదించుచున్న వారుమాత్రము, తమ వాదమున కీవిషయము నాధారపరుచుకొనుచున్నారు. రాజకీయపరిస్థితులే త్రోవను బోయినను, కారు మేయరుగారి నిర్బంధము ఉపవాసఫలమును సాశ్చాత్యప్రపంచమునకు గోచరింపజేయుచున్నది. "లంఘనం పరమాషధం" అను సత్యమును మనపూర్వులు చిరకాలముక్రిందటనే ప్రతిపాదించియుండిరి. మహర్షులనేకులు వాయుభక్షులై, చాలకాలము తమ తపోదీక్షను కొనసాగించినట్లుల ప్రాచీనగ్రంథములందు ఉదాహరింపబడినది. కారు మేయరుగారింతకాల మాహారమును ముట్టకుండినను జీవించియుండుట సాశ్చాత్యదేశములందాశ్చర్యము కలిగించినను, హిందూదేశమునందు కలిగింపజాలదు.

కాంగ్రెసు సభ

మహాత్మా గాంధీ గారు యంగుళిండియా పత్రికలో నిట్లు వ్రాయుచున్నారు:—

“లాల్ బజర్ తిరాయిగారు అధ్యక్షత వహించిన, ప్రత్యేక కాంగ్రెసు సభవలె, నిదివర కేసభయు, ఇంతటి ముఖ్యవిషయమును తీర్మానింపవలసిన యావశ్యకత గలుగలేదు. సహాయనిరాకరణ తీర్మానమునకు చూపబడిన ప్రతికూలభావము, ఇదివర కేసభలో జూపబడి యుండలేదు. అయినను నా అనుభవములో, అధిక సంఖ్యాకులు, అల్ప సంఖ్యాకుల వాదమున నింతటి శ్రద్ధతోను, గౌరవముతోను, నాలకించియుండుట నేను చూచియుండలేదు. విషయనిర్ధారణసభలో, సంగీకరింపబడిన తీర్మానమునకు సుప్రసిద్ధులగు నాయకులందరును, ఇంతటి విరోధభావమునుసహితము, యిదివర కెన్నడును, చూపియుండలేదు. బిస్మిల్ గారు, హిందూ దేశమున కమూల్యముగ సేవజేసియుండిరి. పండిత మదనమోహన మాలవ్యగారిపేర్లెల్లరకును ప్రేమాస్పదముగా నుండును. దేశమున కాయనరంతర సేవను సల్పియుండెను. అతను నిష్కళంకచారిత్రుడు. దాసుగారు దినదిసాధివృద్ధి గాంచు చున్న రాజకీయ పక్షమునకు నాయకుడు. ఇట్టి సందిగ్ధతరణమున లోకమాన్యబాలగంగాధర తిలకుగారు లేకుండుట, నా కెంతయు విచారమును కలిగించినది. బాప్టిస్టాగారు దక్కను ప్రతినిధులకు నాయకుడుగా నుండెను. హిందూపత్రికాధిపతి యగు కస్తూరిరంగయ్యంగారు మదరాసు జాతీయవాదులకు నాయకత్వమును వహించెను. వీరును, నింక ననేకమంది నాయకులును, సహాయనిరాకరణ తీర్మానమును పట్టుదలతో బ్రతిఘటించిరి. నా విధానమునందు సమ్మతము కల్గి దానికొరకై త్యాగముచేయుటకు సంసిద్ధు లయినప్పుడే, తీర్మానము సంగీకరించుట భావ్యమని ప్రతినిధులను నేను ముందే వారించితిని. ప్రతినిధు లాచరణమును త్యాగమును కోరియుండిరి. వోట్లు కడుశ్రద్ధతో లెక్కింపబడెను. లాలా లజపతిరాయిగారు చివరవఱకు, స్వయముగ, ఒరిగి టిచిరి. 6 గంటలసేపు లెక్క తీసికొనబడెను. మధ్యరాష్ట్రములు, బేరారు తప్ప మిగిలిన రాష్ట్రము లన్నియు నా తీర్మానమున కనుకూలముగా వోట్ల నిచ్చినవి. మధ్యరాష్ట్రములలో గూడ 30 వోట్లు నా తీర్మానమునకును 33 వోట్లు పాల్ గారిసవరణకును చేకూరెను. (పీమ్మట నన్ని రాష్ట్రముల సమ్మతుల వివరములు, సూచింపబడినవి.) నా తీర్మానము కిలాఫత్ కార్యక్రమమునంత ననుకరించుచు ప్రస్తుతాచరణమునకు, బిరుదుల విస్తరణము గౌరవోద్యోగముల నిరాకరణము, న్యాయస్థానముల పాతశాలల, శాసనసభల బహిష్కారమును నిరూపించుచున్నది. పాలు గారు, మన కోరికల దెలుపుట కాంగ్లదేశమున కొక రాయబారము వెళ్లవలయు ననియు, సీ లోపుగ జాతీయ పాతశాలలను, పంచాయితీ న్యాయస్థానములను, స్థాపింపవలయు ననియు, శాసనసభలను బహిష్కరింపగూడదనియు, కోరిరి. వారి తీర్మానము, శాసనసభలలో బ్రవేశించి, అక్కడబహుశఃప్రతిష్టంభనములనుప్రవేశ పెట్టవలెననిసూచించినది. ఇందువలన మరలరాబోవుయెన్ని కలవరకు కార్యక్రమము నాపివేయు టగును. అందుచేత పోరాటము సంతయును శాసనసభల బహిష్కారముపై కేంద్రీకృత మాయెను. ఈ కాంగ్రెసు సభ అత్యధికసంఖ్యాకుల సమ్మతుల మూలమున శాసనసభల బహిష్కారమును నిరూపించినది. దీనియందు విశ్వాసము గలవారు కాంగ్రెసు సభోద్దేశములను సఫలపరుప

కృషిసలుపవలెను. సమ్మతులబట్టి దేశము సహాయనిరాకరణము గోరుచున్నటుల నిశ్చయముగచున్నది. అతిధైర్యముతో దీనిని నడిరించిన బిస్మిల్ గారిని కొలదిమంది మాత్రమే అనుసరించిరి. నా హేతువాదము దేశమునకు తెలిసియే యున్నది. ప్రతికూలర వాదముల వలన నా నిశ్చయము మారలేదు. అధిక సంఖ్యాకులకు నేనుక సలహా నిచ్చెదను. వీరిపై ప్రచండభాధ్యత నిలిచియున్నది. నాసూచన నామోదించిన ఓటర్లందరును తండ్రులైనచో, విద్యార్థులను ప్రభుత్వ పోషణము క్రింద నుండెడి పాతశాలలనుండి తీసివేయవలెను. లాయ ర్లైన యెడల సాధ్య మగు సంతత్యలో తమ వృత్తిని విసర్జించి, పంచాయితీ కోర్టుల స్థాపించుటకు ప్రయత్నించవలెను. ప్రతి శాసనసభ్యర్థియు, తనప్రయత్నమును మానుకొనవలెను. ఎన్నికదారు లందరును సమ్మతుల నిచ్చుట మానుకొనవలెను. నూలువకుట, నేత నేయుట, మొదలగు పనులను వీరెల్లరును, ప్రోత్సాహపరచి అటుల తయారైన వస్త్రములనే ధరింపవలెను. అహింస - త్యాగము-శిక్షణము-సహాయనిరాకరణమునకు సూత్రము లని అంగీకరించినవారల్ప సంఖ్యాకుల యెడ గౌరవభావము జూపవలెను. వారి గూర్చి మనము దౌర్జన్యమును గాని, పరుషభావణమును గాని, యు ప యోగించ గూడదు. ఆచరణమువలననే, వారిని మనవంకకు తీసుకొని రావలెను. అల్ప సంఖ్యాకులతో గలసి పూట్ల నిచ్చినవారు, విద్యార్థులను, పాతశాలలనుండి తీసివేయుటధర్మము గాదని శంకించిరి. కాని, పాతశాలలు, ఖాళీలయి జాతీయ పాతశాలలు నెలకొన్నప్పుడును న్యాయవాదులు వృత్తిని విసర్జించినప్పుడును, శాసనసభలలో, జాతీయవాదులు ప్రవేశింపకపోయినప్పుడును, వారి కార్యక్రమమునంగీకరించి దాని నవలంబించెదరు. అందుచే అల్ప సంఖ్యాకులయెడ మన మసహనము జూపనక్కరలేదు. అల్పసంఖ్యాకులకు నే నెక హితమును దెల్పెదను. వారు ధైర్యముతో బోరాడి ఓడిపోయిరి. అందుచే, వారి మనస్సాక్షి బాధించిన తప్ప సహాయనిరాకరణకార్యక్రమము నవలంబించుట భావ్యము. ఈ కార్యక్రమము నష్టదాయకమని దోచిన యెడల అధిక సంఖ్యాకులను తమ పక్షమునకు చే బ్రయత్నింపవలయును. వీరిలో ననేకులు జాతీయపాతశాలలను పంచాయితీ కోర్టులను స్థాపించుట కంగీకరించి శాసనసభల బహిష్కారమును మాత్రమే కొంత కాలమువరకు నిలిపియుంచవలె నని కోరిరి. అధిక సంఖ్యాకు లిప్పుడు సత్వరకార్యసాధనము సంగీకరించుటచే నల్పసంఖ్యాకులుగూడ కాంగ్రెసుతీర్మానము సంగీకరించి, దాని విజయమునకు తోడ్పడుట సమంజసము. విదేశవస్తు బహిష్కారము నా తీర్మానములో కానిపించుట నాకు విచారము గల్గించుచున్నది. కాని నామనస్సాక్షికి అది అడ్డము రాదుగాన నేను బ్రతిఘటించలేదు. విదేశవస్త్రములను తప్ప మిగిలిన వస్తువులను బహిష్కరించుట అసంభవము. అయినను ఇందుమూలమున కొరగాని విదేశవస్తువుల యుపయోగమును మనము మానివేసినచో లాభమెంతయును గలుగును. మన కవసరము లేని విదేశవస్తువులను నిరాకరించుట మనవిధి యై యున్నది. మన కవసరమైనవస్తువులైనను, ఈ దేశమున జేయగల్గినయెడల విదేశవస్తువులను నిరాకరించుట ధర్మము.”

స్థానిక వార్తలు

తేపాలావ్రకటన:—మార్చి 23 న తేపాలా, మదరాసు జవర పోష్ట ఆఫీసునద్ద యా నెల 27 వ తేది సామంతాలము 6-15 గంటలకు మాయమగును. తేపాలా కొలంబో మీదుగా వెళ్లును.

తేపాలావ్రకటన:—ఈ నెల 24 వ తేది శుక్రవారము మోసారము వండుకయొక్క 10 వ దినమునుటచే, కలవు దినముగా తరిగింతులగును అదివం తని అదివారముగాదు కలె జరుగును.

ఫిజీనుండి వైందపుల వ్రయాణము:—900 వైందపుల తీసికొని ‘గ్యాంజెస్సు’ అను ఓడ, కలకత్తా నుట్టుటకు గతమాసము 30 వ తేదిని ఫిజీదీవులనుండి బయలుదేరినది.

ఒక బహుమతి:—26-9-20 తేది న భారత అవతరణదినానికి నిర్మితమైన వార్షికమునకు (బహుమతి) వారికి కలకత్తా కార్మిక కార్యకర్తల సంఘముగా జరిగిన ప్రత్యేకసభయందు యీ సభవాడు మహాత్మాగాంధీగారి అంగీకరించినాడు. త్రిపుర లాల్ గోవిందబాబుగారు బాగామీ తీసికొని ప్రత్యేకము యెత్తును వందలలతి యున్నారా తెలియజేస్తుంది.

వచ్చుయప్పు కళాశాల ఆంధ్రభాషాభివృద్ధి సమాజము:—‘రేపు బుధవారము సాయంత్రము 8-20 గంటలకు వచ్చుయప్పు పోలవ మి.రా.శ్రీ గాడిచర్ల వారి సర్వోత్తమరావుగారిచే ‘స్వార్థత్యాగమున గూర్చి ఉపన్యాసము నిచ్చెదరు. ఆంధ్ర పత్రిక కంపౌడరులు పి. సి. పార్థసారథి నాయుడుగారు రథ్యక్షక వహించెదరు.

మదరాసు ఆరోగ్యము:—నవంబరు 18 - వ తేదికో సంతమొందు వారములో కేయింటి 88.1 శంతువ చనిపోయిరి. దాని ముందువారములో 88.5 శంతువ చనిపోయిరి. కలరా, యింతవరకు వచ్చెను. కాని చనిపోలేదు. ఇకపూర్వముగా జ్వరముచే 6 గురు చనిపోయిరి. ఇకరజ్వరములచే 27 గురు చనిపోయిరి. గతవత్సర మివారములోనే 481 శంతువ చనిపోయిరి

ఉపన్యాసములు:—బ్రహ్మశ్రీ, మహాత్మా గాంధీగారి కార్యక్రమము, వింతాడేట అయ్యమువారి కిద్దరి కలకు కలకత్తాలోగారి ఆదర్శము నూర్చునందు 28-9-1920. తేది గురువారము సాయంత్రము, 6 గంటలకు వరంజతి యొగ నూత్రములోనున్న, (2) కచ్చాతేయరి ఆగ్రహారం శ్రీ భర్తృకవాచారి మతములో 24-9-1920 తేది శుక్రవారము సాయంత్రం 4 గంటలకు భగవద్గీతను గురించియు నుపన్యాసము నిర్వహింపబడును.

స్కూల్ ఆఫ్ ఆర్ట్స్:—ఈపాతశాల, పారిశ్రామిక కాళివారికి ప్రభుత్వమువారు స్వాధీనము చేసిరి. పాతశాలను పునఃప్రవృత్తి చేయుటకు గూర్చి పారిశ్రామిక కాళి దైర్ఘ్యము గాదు నాదారేగాని సలహాను కోరుతున్నాడు ఈ నాదారే గాడు, యందు రాజభాని కంఠము, కళా ప్రవీణులను గూర్చి దైర్ఘ్యముగారి సలహా నిచ్చుచుండును. పాతశాలలో హైందవ కళాభ్యాసమున కెక్కువ ప్రోత్సాహకరముగా నుండునటులను పరిశోధన అవయోగముగా నుండునటులే గాక, వాటి వాటి సాందర్యము, వర్ణము గూడ పెంపొందునటుల గావించవలె ననియు ఈసూత్రమునే దయరక్తముగా తమ దృష్టిలో నుంచుకొనునటులు గోరబడిరి.

కలకత్తా:—బెంగాల్ ప్రావింషియల్ పోస్టల్ అండ్ లెటర్. యెమ్. యెన్. కాన్ఫరెన్సు నిన్న సాయంత్రము పెరి గ్రావ్ అసోసియేషన్ కు తెలియజేయవలసిన వార్తగాని యధ్యక్షతక్రింద జరిగెను. శుక్రమాంధోళనము జరుపుచు తమకష్టములను గవర్న మెంటువారికి తెలియజేయుటకు జిల్లాసభ్యులు సేర్పరచవలె నని చెప్పిరి. ప్రస్తుతమున్న చాలఅసంతృప్తిగ నున్నదనియు యింక క్రొత్త మార్పులను చేసినగానివానికి శాస్త్ర యము కలుగదనియు చెప్పెను. తీర్మానములను యేర్పరచుటకు సభ తిరిగి రేపు సమావేశమగును.

కొంతమంది మొగము మునుకులను భరించి విశ్వవిద్యా
లందునును దోచుకొనిరి. అచట పరీక్షలు జరుగుచున్నది. దోచి
గాంధ్రవకు దొరికిన విభిన్నముదితపత్రముల నన్నిటిని కనుల
బెట్టిరి. అందులను మరల క్రొత్తగా శరీరప్రకృతి పత్రములను
ముదింపవలసి ననిచెప్పెడి.

కవివాండవేతనములు.

అందరు, పెద్దెంబరు 19:— చాలామంది కవివాండ్రు పోతుంటే యావాడ. శీతకాలమునాటికి కవిలేనివారి కంఠాభ్యుదయమును కల్పించుటకు, గృహనిర్మాణము బాగు చేయుటకుగల వనము చాలామందిగా జనగణనమున్నది. నమ్మకము, హెచ్చు లాభములను, కార్మికల కలవరము, ప్రేమ యూనియను నిబంధనలు, కన్యనిర్మాణ కల్యాణము వికలకముగ పెరుగుట అది నీ కారణములవలనను యజమానులు కాలవేరులాడకుండునట్లు. వెయ్యిరూపాయలకు 2000 మందికి కవి చెప్పగలరని కవివాండ్రు నిబంధనలకు వెరచి అతడు మిక్కిలిండు. చేసినదనిబట్టి వేతనమును హెచ్చించు వద్దటి ఏర్పడవలెను. కాని నమ్మకములను బట్టి కాదు. అందుకలన అందరికిని లాభముండదు. దొరకలమువారిం దుండు పూనుకొనవలెను. క్రమశిక్షణ కవివాండ్రు హెచ్చుచేక ములను పుచ్చుకొను చాలకత్తుక కవి చేయవచ్చును.

మొసపాటేమియూ సిట్టి.

అందరు, పెద్దెంబరు 18:— ప్రజలభావమున కొంతకలన ములను మార్చు కలిగింది. న మా వా మా వు గు కొన్ని స్థలములందు కప్పు పెట్టక స్థలములందు విప్లవకారులు యిండ్లకు పోయిరి. మహారాష్ట్రకు 10 మైళ్ల దూరమున నున్న కర్నూరుగడకు 84 న నేన పోయి కిటికీలో బంధు చేసితో కలసి పోత నలుపుచున్నది. నమావాలో నిజీలల బాంబులను వేయటమున తొందరపడినది. ప్రజలు నిత్యాచులైరి. డెయిలీ యనుకదారిని మరల రాజకీయ తీర్పుద గలవు. అర్బులుకు నేన పోవుటచే అనకూలస్థితి ఏర్పడినది గాని కొయిలో మాత్రము కలవరముకర్తలేదు. వాల్తాలో నున మిక్కిలిగల యె అగిలు కాలివారిని 2-8 కందల బుడి విప్లవ కారులు తలవడి యోడిరి. డెయిలీ వారిని గృహనిర్మాణము పూర్తియైనది. అచటి నేన పోయి నేనతో చేరినది. 14వ దివి జన స్మారకశివ్నామము విప్లవకారులు పూర్తియై పూర్వకము గానాకమున చేసి మహారాష్ట్రలోనియూనులను చాల బాధించిరి. నమావాయందు తీస ఏర్పాటులు జరుగుచున్నది. ఉరు మొదలు నేనీయూనరుకును నిర్మాణము పూర్తియైనది. మాంటు ఫిట్ ప్రాంతమున ప్రజలలోని వివిధ తెగలకు పోరాటము ప్రజలముగానున్నదిగాన వారందరును కలసి మమ్మెరుగ్గుకాల రు. మా విమానముకటి కలూకాప్రాంతమున దిగకలసివచ్చినది. వైమానికులు అరబ్బులక పైరి.

కెనడాలో కార్మిక మహాసభ.

అందరు, పెద్దెంబరు 18:— కెనడా కార్మిక మహాసభ జరిగినది. విప్లవంబునాటి గృహనిర్మాణ యాధికారము కూడదు. కర్మకములను ప్రభుత్వాధీన మొనరింతునాడ దని వారు తీరాళి నిందిరి.

సాచ్యదేశీయ మహాసభ.

అందరు, పెద్దెంబరు 19:— ఈ సభ వాహులో జరుగ నుండుటచే ఎన్నడు పాపాగాడ అచటికి కర్మిని తెచ్చుకలి గెన కనిష్టాంతు నోపియనండి వార్త వచ్చెను.

ఇటలీకార్మికులు

అందరు, పెద్దెంబరు 19:— 21 ఏండ్లు చాటిక కవివాండ్రు రోవాకు 4లయరాములు అంతకు లోతరముగల పురు యులకు 100 కి 80 కంతుకను స్త్రీలకును పిల్లలకును 100కి 80 కంతుకను హెచ్చుచేయుటకు యజమానుల అంగీకరించిరి. చాలామంది కవివాండ్రు యంత్రకాలలను వదలిపోయిరి. బుడాను శింకినేనీ రని మిలనునుండి తంతివార్తవచ్చినది.

బ్రేవినుగారు పెర్మియా కడుగుట.

అందరు, పెద్దెంబరు 15:— భామా తంతివార్తయం దిట్లున్నది— బ్రేవినుగారింతలోనే మాస్కానుండి తెవారము నకు విచ్చేసెదరు. అచట నరదు సోనియట్టు ప్రతినిధిగ నం దును. 1918 క సంవత్సరములో నరదు సోనియట్టు క్రమిధిగ తెవారమునకు కచ్చి కొంచెముకాల మచటనుండి మరల తిరి పోయిరి.

స్త్రీలయధముల సర్పించుట

అందరు, పెద్దెంబరు 18:— ఆయుధముల సర్పించుచుం డిన సినియరులలోనొక స్త్రీ 10 మరఫిరంగులను, పదిరికాల్య రులను అప్పించెను. ఆమెకు 19 కామాత్ములు స్త్రీమి నునా పోలితోపేక గుగ నియబడెను.

మెక్సికోగరిష్టితి.

అందరు, పెద్దెంబరు 17:— వీర భోదనము మా 89 దినములై నది. నేడు 89-వ దినము. 1881 లలో దావ్త క టూవరుగారు 40 దినము అవరసించుటయే చాల అత్యుత్తముగా నుండెను. ఎవరైన కమాన్యుగా మెక్సికోగారి కాహార మిడుచువా రా అని “అంతైక్యో” వ్రాసినది. తనోగోగ్య ము కలవాడు భోజనము లేకుండ 30-40 దినము అండగలుగుదు రని ఉతవాన వికీర్ణములు కలుగుచున్నాడు. ఇట్లే కాలము బ్రతుకసాధ్యమో చెప్పకాలమును అంగైక్యే లుచున్నాడు.

ఇండియా హై కమిషనరు.

అందరు, పెద్దెంబరు 19:— అధికారు లిట్లు క్రకటింపిరి మాకన భారత రాజ్యాంగ సుప్రసరణ కాసనము ప్రకారము నర నిలియము మేయరుగారు (విడిపు రాజ్యధుండలి మొదటి ఇండియా హై కమిషనరుగ నియమింపబడిరి.

నేరదనివారి సమ్మెకట్టు

అందరు, పెద్దెంబరు 18:— మూడు 70 మైళ్ల పొడవ కుండున్న నేర దుక్రిమాగారులుండలి కవివాడు నమ్మకట్టిరి. ఎన్నియో కార్యాలములు పూర్తిగ మూసివేయబడినవి. యజమానులు అచటలో పెట్ట నిశ్చయించిన సమాధానము ప్రకారము నడచుకొనుటయో నడచుకొనకుండుటయో చేయ నలయునని కార్యనిర్వాహక వర్గమునకు నిర్ణయించిరి.

సాట్టండులో గ్రేజివహా నునికమున నున్న టై రంజేసు మెక్సికోగారి భార్యము 15 ఏండ్ల కుమార్తెగల పు త్రుకును, పడకగిడిలో చచ్చిపడియుండెడి. టైరంజేసుగారికి మేడవై పెద్దగాయలు అుండెను. మంగళిక్రితో కొసినట్లు కప్పించుచుండెను. స్త్రీకలకాడు బారెకు దూరమున కడి యుండెను. బాలనికరమును బోల్చ కళ్యణు కానండెను. అచ టుకున్న కుపాకిని పోలికనాడు కట్టుకొనిరి. కట్టుకాడు బడికి పోవుటకు పెట్టెలను మూటలను ఉధయము కలసి కరుడుతుం డిరి. ఆనమయమున ఈభూగృహము జరిగినది. తండ్రిగాయ ములు పెద్దదిగనే యున్నవిగాని బిరుకవచ్చును. ఈ క్రావ్య మేల జరిగినదో ఇంతకరకేమియు తెలియలేదు. టైరంజేసుగారి కూతురు ఇండియాలో నున్నట్లున్నది. అతడు కలకత్తాలో కొన్నాళ్లు తేయాదన రక్షము చేయునుండెను.

నోటీసు

క్రకృతము హిందూపురమునందు కాపుర ముండునట్టియు బెంగళూరులో నున్న మెసరగు మూగం డి. వెంకటేశం టి. అక్మయ్యకెట్టి అందు కంపెనీలో భాగస్వామిగా నున్నట్టి యు మూగం డి వెంకటేశం అను ఆయన వైన చెప్పబడి న మూగం డి. వెంకటేశం టి అక్మయ్యకెట్టి అందు కంపెనీకి అప్పిచ్చి నట్టివారిని మోసముచేసి వారి హక్కులను రద్దుచేయుఅభిప్రాయముతో హిందూ పురమునందుండునట్టి ఆస్తిని అనగా శ్రీరామచంద్ర రై ను అందు ఆయుల్ మిల్లులు, భూములు, మొషిరు లు, ఇంకను వాటికి సంబంధించిన సామానులు వగైరాలను విక్రయించుటకు బేరము జరు పు చున్నట్లు ఈక్రింద సంకేతముచేసిన నాకు తెలిసి నది గనుక మూగం డి. వెంకటేశంగారితోనైనను లేక వైన చెప్పబడిన ఆస్తితోనైనను లేక వాటి విక్రయ సంబంధనిషయములయం దైనను ఎవ రును యేలాటి సంబంధము కలుగజేసుకొనకూడ దని ఇందువలన అం ద రు ను హెచ్చించబడు చున్నాడు.

ఈనోటీసుకు వ్యతిరేకముగా నడచుకొనునట్టి వారు మూగం డి. వెంకటేశముగారికి గల బాధ్యత కును, జవాబుదారికిని పూచీపడినట్లు తలచబడు దును. మరియు వై చెప్పబడిన కం పెనీకి కూడా భాగస్వామిగాను, జవాబుదారియైనవాడుగాను తలచ బడును.

బెంగళూరునటి } టి. అక్మయ్యకెట్టి.
20-9-20.

మదరాసుకార్పొరేషను నోటీసు. (2453)

అందరు కావలెను

కార్పొరేషనువారి చాకిరి వాండ్రు (మిని యల్యు) నిమిత్తమై 1920-వ సంవత్సరం మూడవ క్వార్టరునకు (1920-వ సంవత్సరము అక్టోబరు, నవంబరు, డిసెంబరు నెలలకు) మూట 1-కి మదరాసు నిండువల్లు 48 చొప్పున 4,500 మదరాసు నిండు వల్లు మూటలు ఉత్పాదవియ్యము సప్లయచేయు టకు ధరలవట్టిని ఈనెల 28-వ తేది సాయంత్రము 3 గంటలవరకు ఈక్రింద చేవ్రాలుచేయబడిన వారి ద్వారా అంగీకరింపబడును. ప్రతిటెండరును ఒక కవరులో ఉంచి బాగుగా మూసి కవరుపై న ‘ఉత్పాద వియ్యమునకు టూడరు’ అని వ్రాసి కంపుకొనవలెను. మాదిరిలు తెల్ల సీసా బుడ్లలో వేసి బాగుగా సీసచేసి కంపుచు రూప 500 లు ధరావత్తు కట్టవలెను. ఏ టూడరుదారుని ధరలు అంగీకరించబడునో అతడు 1920-వ సంవత్సరము అక్టోబరు మొదటితేది మొదలు 1920-వ సంవ త్సరము అక్టోబరునెల 31-వ తేది లోపల పశు పులకాలం చీఫ్ సూపర్వైజర్ డెంటు గారివలన నయే తారీఖున ఎంత ఉత్పాదవియ్యము కావలె నని కోరబడునో అంత వియ్యమును ఆయా తారీ ఖున నిర్ణయకాలమునకు సెంట్రల్ గ్రామ్ డిపో అయిన ట్రెజిరీ యిన్ బేసెవద్ద డెలివరి చేయు టకు బద్ధుడెను.

జను మొందిన టెండరుదారుడు వైన చెప్పిన వరత్తుల ప్రకారము తాను నడచుకొనునట్లు టూడ రును అంగీకరించిన 3 దినములలోపల బడంబడిక వ్రాసి యివ్వవలెను.

హెల్త్ డిపార్టుమెంటు } టి. రాఘవేంద్రరావు,
మదరాసు కార్పొరేషన్ }
18.9.1920. హెల్త్ ఆఫీసరు

మదనకామేశ్వరలేహ్యము

యది మిక్కిలి వీర్యవృద్ధిని, భాతుత్వము, బలమును, కలిగించుటలో శ్రేష్ఠమయినది. మేనాము, అత్యున్నతము, వి క్లాప్, కుక్లవర్తము, అతియూతము, మొదలగువాటిని హరించి నుంకికాంతిని, వీర్యవర్ధుల్యమును, కామముఖమును, యావన సంకోచమును, సంతాప్రాప్తిని కలిగించు కరకృపాదము— 2 డబ్బిలుచాచు— 20 ఈ. డబ్బి రు 1-4-0 ని. పి. చార్జి క్రత్యేకము.

పి. జి. వ. అందుకంపెని, ఆయుర్వేదసమాజం.
(2878) నెరేకి, నెల్లూరుజిల్లా, (Via) ఒంగోలు.

ఓటోలీలా సెంటు

ఎత్తుటికిని పోకాలని మనోహరమును కలిగిం చుటలో యీ వాసుద్రవ్యము మిక్కిలి తగినది. అంజలియొక్క మనస్సును ప్రేమించజేసి ఆనంద మును కలిగించుటలో దీనికి సరియగు సెంటు నేటికటి లేదని తలచునట్లు చేయను. దీనిలో ఆల్కహోలు అను సారాయము మొదలగునవి కరలేదు.

మీ చేతిగుడ్డలో 4, 5 చొట్లు యీ సెంటును కనిపయెదల నాలుగురోజుల కై నను దీనివాసన పోకాలము. అటుల పోవునని నిరూపించువారలకు 50 రూపాయలు ఇనా మిక్కిలబడును. చేతికొడి జనులు పిటిని ఉపయోగించి, ఆనంద మును జొందుచున్నాడు. నేటికే ఒకబుడ్డిని రెప్పించి వాడి చూడుడు. దీనికెల 1/2 డ్రాం 0-10-0, 1 డ్రాం 0-10-0.

ప్ర్యాకింపు పోస్టేజి ఖర్చులు క్రత్యేకము.
విలాసము:— ధనలట్టి కంపెని,
సూకాడపేట, మదరాసు.

చేస్తున్న సమయం 21-వ తేది

రాజోవు స్త్రీమడులు

వాతావరణము

1920 నాం దెప్తంబరునెల 21-వ తేది మంగళవారము.

సి. చెంగలరాయమొదలియారు.

(ఫార్) ఆక్కింగు సాతావరణకాశ్రమము.

10

[चाणक्य-नीतिसार.]

తెలుగున అనువాదము.

జన నే బాల్యవస్థమే విద్యా సమీకీభవించును. యువ వస్థమే ధన ఇకట్టా సమీకీయ, జౌర్ వృద్ధవస్థమే ధర్మ సమీకీయ, మన అస్థ్యవస్థమే క్యా కళ సకళా? మన కే బరాబర్ తన సమీకీ, సంబోధ కే బరాబర్ సుఖ సమీకీ, తృప్తి కే బరాబర్ వ్యాధి సమీకీ జౌర్ దయా కే బరాబర్ ధర్మ సమీకీ. జన ప్రకార సుగంధరహిత పూర్ శోభా సమీకీ దేతా, ఉసి ప్రకార దినా విద్యా కే సురువా జౌర్ అచ్చే కులవాలా పురుష భి అచ్చా సమీకీ అగతా. అలసి పురుష కో విద్యా కహా? దినా విద్యా కే ధన కహా? ధన కే దినా మిత్ర సమీకీ జౌర్ మిత్ర కే దినా బర్ సమీకీ మాతా. రాజా ఏక బార్ అజ్ఞా జేతే హై. పండిత్ ఏక హి బార్ కహతే హై. జౌర్ కవ్యా ఏక హి బార్ ది జాతీ హై. పర్ దేశమే విద్యా మిత్ర హై. ఘర్ మే శ్రీ మిత్ర హై. లోగ్ మే జౌషధి మిత్ర హై. జౌర్ మరనే పర్ ధర్మ మిత్ర హై. భూఖ కే సమాన్ శరీర్ మే లోకు దుఃఖ సమీకీ. విద్యా కే సమాన్ శరీర్ కా భూషణ దూషణ సమీకీ. చింతా కే సమాన్ శరీర్ లో సుఖానే వాల్ లోకు చిత్ సమీకీ జౌర్ మనా కే సమాన్ శరీర్ కి రక్షా కళనే వాలా లోకు సమీకీ హై.

తెలుగు అర్థము.

ఎవను బాలావ్యస్థయందు విద్యను నేర్వలేదో యువా
వ్యస్థయందు ధనమును ప్రోవుచేయలేదో, మఱియు పెత్తనమున
ధర్మమును చేయలేదో వాడు అంత్యావస్థయందు ఏమి చేయ
గలగును ? ఓర్పుకు సమమైనది తపము కాదు. సంతోషము
నకు సమముగా నుభయము కాఁబాలదు. ఆశక్తు సమముగా
వ్యాధికాదు. దయకు సమము ధర్మముకూడ కాదు. ఎట్లు
నుగంధములేని పూవులు శోభను ఈయ బాలవో అట్లే విద్య
లేక సురూపము సువంశము కల పురుషుఁడును బాగుగ గన్ప
ట్టడు. సోమరికి విద్య ఎక్కడిది? విద్యలేనిది ధన మెక్కడిది.
ధనములేనిది మిత్రులారారు. మిత్రులు లేకున్న బలముచేకూఱదు
రాజు ఒకమాత్రే ఆజ్ఞనిచ్చును. పండితుఁ డొకమాత్రే పలు
కును. మఱియును కన్యక ఒకమాత్రే దానము చేయఁబడు
చున్నది. పరదేశమున విద్య మిత్రము ఇంటిలో భార్య మిత్రము.
రోగమునం దౌషధము మిత్రము. చచ్చిన పిమ్మట ధర్మము
మిత్రము. ఆకలితో సమముగా శరీరమునందు వేఱ దుఃఖమేది
యును లేదు. అలోచనతో సమానమైన, శరీరమును నుభయ
పెట్టు వస్తువు ఏదియును లేదు. మఱియును, ఓర్పుతో సమ
ముగా శరీరమును రక్షించున డేదియును లేదు.

ఏలూరు రైలుస్టేషన్లో, గుమ్మర్లపల్లి గానున్న పోర
స్వామివారియగు గారు కాకినాడ బదిలి కాబడుటచే, యేలూరు
రైల్వే యాద్యోగియగువాడు, పురబడుటను, వారికి 19 వ తేదీ
నాక ఫలపూర సింధుడు గావించిరి. తత్సమయమున వారి కనేక
అభినందన కృతికల నిశ్చయంగారభృత పాపముడల్పా నిశ్చరి.

జాంబయి కాంగ్రెసు డెమోక్రాటిక్ పార్టీ వారు.
కాంగ్రెసు తీర్మాన మంగీకరించుట.

19-వ తేదీ సాయంత్రము జోనప్ బాప్టిస్టుగారి యధ్యక్షతన కలిసి సంఘముయొక్క సభ జరిగెను. ప్రధానోపన్యాసకులగు యెస్. సి. లెక్కాగారు గంధి గారి తీర్మానమునకు ప్రతికూలముగ నుండినను కాంగ్రెసు నిర్ణయమునకు కట్టుబడి యుండు మనీయూ, తమకును గంధిగారికిని అభిప్రాయభేదము న్యల్ప మనియు అభిప్రాయభేదము మూలముగ ఒకరియొద్ద నొకరితోండు గౌరవభావ మేమాత్రమును రక్షింపవలయు తెలిపిరి. ఈ యుపన్యాసఫలితముగ నై సంఘములోని 22 గురు సభ్యులు కాననసభలకు తమ యధ్యక్షత్వమును వదలుకొనుచుండి మని ప్రకటనగానించెరి. ఇతరుల గానించిన వారిలో కొందరు మధ్యరాష్ట్రములు వీరాడలోని కానన సభాధ్యక్షులును కలరు.

మధ్యరాష్ట్రములు, బీరారు.

1. రాష్ట్రములలోని వాటియ నాయకులు ముప్పది
 మంది కాననభద్ర బహిష్కారమును గూర్చి కి గంటలకాలము
 చర్చించివీక్షిగిరముగ కాననభద్రను బహిష్కరించుటకు తీర్మా
 నింపిరి. ఈక్రింద పేర్కొనబడినవారు అభ్యర్థిత్వమును వదలు
 కొనిరి. వాగవురవానులగు డాక్టర్ మూర్తి, యస్. బి. భారే,
 వారాయణ రంగనాథ అశోకర యం. కే. పాధ్యే, యస్. కే.
 భార్గింగే, కే. పి. కైద్యగార్లును, చంద్రా వానులగు బలవం
 తరావు శేషమణుగారు రాయపూర్ వానులగు రవికేందర శుక్ల
 గారు వార్ధావానులగు బాబ్స్టన్ పి. పి. పూర్వరగార్లు కాటో
 లవానులగు బి. జి. పూలేగారు అమరావతి వానులగు బావా
 ఏశవ భక్తి గా. యస్. బి. తంబిగార్లు గా తంబిగారు.
 పద్మరాష్ట్ర కానన సభాసభ్యత్వమును వదలుకొని. వటేలు
 గ రిక్కడెన్నుకొను మూలకేంద్రే చాల భావపడిరి. కొం
 బయికి పేనులుమీదకల్లి డాక్టర్ గోపాలరావు శేషమణ్
 యం. డి. నాగెంద్ర శేత్రులు చేయుచుకొనెదరు. గా. జి. యం.
 శిట్టపినుగారు వటేలుగారిని మిగిలిన వాటియవాదులకు
 ఇందు గానింపిరి.

శలకతాపారశబ్ద

క్రితమిది సంగతినే వాడుకలో గారు యుక్తివారముగా
 దు సహించినరాకరణ సభకు సమావేశము గావించిరి. విశేష
 వస్తువునవలెను గావుండ వంచానుకీర్తయను స్థాపించుట
 యొట్టా సత్ గౌరవతరంగాదు తెలిసిరి. బాధ మా క్రియా
 దలైతేరి సంఘములవారు జట్టి నిండునుది శేషము వారిశే
 విచారణ కంపనలను కేదారవాధలాపిరిగారు తుదిభాసము
 వ కిరాద ని యు కే కి యు లు స్వా ర్థ త్యాగ ము
 గావించినది ప్రయోజన ముండవనియు తెలిసిరి. గంధిమహా
 త్మునితో దక్షిణ అఫికాలో వనితేసిన మదన్తి గారు అచ్చటి
 వ్యాపకాదులు జనులకు సర్వార్థ కోర్టులకు పోనిండునంద
 తేసి వంచానుకీర్తి విమలమై మరకుల శేర్పూరును మిక్కిలి
 సాదము గావించిరి. కోర్టుల కేగవండవంచానుకీర్తి వ్యక్తమో
 రముల తరిమగ్గరించుకొనుచున్న బారాబసారువ ప్రభులసంగతి
 నిగూర్చి వద్యాజి కేసు గారు తెలిసిరి. హేటెంక్ ప్రవాసగోష్ఠి
 ప్రతిభులాల్చి సాంక యెసనిరి. మాల్వీ ఆగ్రం ఖాను గారు 88
 కోట్ల భారతీయులను త్వర తంతమగు నిబంధనమున సెంక
 యేని స్వాధీనత్యాగము కావించవలె ననియు, కలకత్తాపురమున
 200 మంది జనులెనియు సవాములై స్వయం నిర్ణయ మూత
 నును తేకమున నెల్లెదల బోధించుచు బోవలెననియు, ఇదియే
 ఉద్యమవ్యాపకన కుమారులగు మార్గ మనియు, చెప్పిరి.
 ఉత్తమవ్యాపకము కొర కొర సంఘము శేర్పూరు గావించిరి.

కాంపాయి:—గత ఆదివారమునాడు జి. వి. సి. రైల్వే కనికారుడు, జి. బి. సి. వి. రైల్వే కనికారుడు కలసి ఒక సభ చేసి అందులో రాబోవు నవంబరు 10, 11, 12 వ తారీఖులందు ఆలోచించియు రైల్వే మెన్ కాన్ ఫరెన్సు జరుగవలెనని నిశ్చయించిరి. వారి కృతచరములతో ఎగుగు వనిచేయుటకు తమలో వికమతము ఉండవలెనని నిశ్చయించుకొనిరి. ముందు 30 మంది కలిసి సాప్టిస్టాగారి యధ్యక్షతక్రింద ఒక కార్యనిర్వాహక సంఘ మేర్పరచిరి. ప్రీమియర్ శివ్ బాలాగారలు ఉపాధ్యక్షులుగ నియమింపబడిరి. జి. బి. డార్వింగారిని కో-కార్యకునిగను, యల్ జి. చంద్ మోతీలా మేటాజాబ్ బాలాగారలను కృతజ్ఞులుగను యెన్నుకొనిరి.

వృత్తాంతములు

ఎన్నికల సంబంధమైన విజ్ఞాపనలు ప్రకటించు
టకు అందుకము 1-కి రూ 3-0-0 లు చొప్పున
చార్జీ చేయబడును. — ఆంధ్రప్రదేశ్ సంపాదకుడు.

The Miners' Demands.

Critical Claim Abandoned.

A New Deadlock.

(REUTER'S.)

LONDON, September 17.

Although yesterday's adjournment left the coal situation in a highly contentious state, the opinion is generally expressed that the relegation of the miners' demand for a reduction of the price of coal to the background leaves nothing insuperable in the way of a reasonable settlement. The main point of contention now is the miners' insistence upon a two shilling increase in wages without investigation, in which connection Sir Robert Horne points out that he is not in the position of a private owner but a trustee for the public and consequently he can only recommend the increase if inquiry justifies it. At to-day's conference with Sir Robert Horne suggested an adjournment for lunch so that the miners could consider his proposals. Mr. Smillie replied that he did not think they need trouble to come back again as unless the increase of wages were conceded without further investigation they would have to recommend a strike. When Sir Robert Horne suggested that the miners should meet him on Monday, Mr. Smillie said that if they met on Monday it would be to give the reply he had now given. Sir Robert Horne replied that he regretted Mr. Smillie's attitude but he did not like breaking off things. He desired to live on good terms with people. He urged that the miners should meet him on Monday. After considering matters Mr. Smillie agreed and the conference then adjourned having achieved no definite result whatever. In fact a new deadlock in the coal crisis has been reached which it will be difficult to overcome unless the miners' leaders radically change their attitude before Monday's conference.

Government's Position Unassailable.

LONDON, September 17.

The general opinion regarding the coal situation is that the Government's position is unassailable on the grounds of common interest and national interest and Sir Robert Horne's conciliatory and generous handling of the situation is widely eulogised. One of the most remarkable points brought out at the Conference was Mr. Brace's declaration as regards the crucial question of output when he offered the whole resources of the Miners Federation to discover the cause and remedy of falling output. This is the first occasion that the miners have committed themselves to a promise as regards increased output.

Powerful Plea for Industrial Peace.

LONDON, September 19.

A powerful plea for industrial peace was made at Connah's Quay, Flintshire, this afternoon by the railwaymen's leader, Mr. J. H. Thomas, M.P. with regard to the Government offer to submit the question of miner's wages to an independent tribunal. Mr. Thomas suggested that as the Government now possessed all available data, it could settle the matter itself. Mr. Thomas justified the miners demand for an increase of two shillings a day, on the ground of the increase in the cost of living since March. He declared that the Government decision that any increase in wages must immediately be put on the cost of coal for home consumption, was unjustified. They were entitled to ask that the coal industry should be treated as a whole; it would be a crime if a strike ensued. The miners were entitled to a fair deal their leaders were striving for peace and they must be assisted. He emphasised the growth of unemployment and the seriousness of the country's financial position, and said that the goodwill of the workers must be obtained in order to increase the output and stabilise the industry. Industrial peace was essential to save the country. Let all help to prevent what might prove the most disastrous and most far-reaching struggle in the history of Britain, a struggle that could easily develop into something more than an industrial fight, and that might shake the Empire to its foundations.

The Industrial Outlook. Public Support Government.

LONDON, September 17.

Although the industrial outlook is better it is not safe to assume that the coal strike is averted. Owing to popular opposition to the attempt to fix the price of coal the miners are gradually abandoning it, but are refusing any compromise until their wage demand of two shillings increase daily is conceded without an inquiry by any impartial tribunal. In view of this they are endeavouring to persuade Government not to put the increase on the consumer but take it from the export profits. Government are unlikely to agree to any such demand since the Cabinet is conscious of public support and does not intend to abrogate any Parliamentary powers. Lack of public sympathy for the miners is due to the universal conviction that this is no mere wage dispute, but the initiation of an industrial revolutionary movement.

The electrical strike has collapsed due to strong Government policy which is greatly aided by the disclosures of the Bolshevik gold offer to the *Daily Herald* and the universal signs, even in September, that the coming winter will be the worst for many years.—*Madras Times*.

Further Fighting in Ireland. Constabulary Ambushed.

LONDON, September 19.

A fight occurred in the Wicklow mountains between a large number of men who were drilling, and the constabulary. The affair occurred at Enniskerry, where the constabulary surrounded a party at drill, one of whom was killed, several wounded and forty captured with arms. Another encounter occurred at eleven last night, when an armed party ambushed and fired on a constabulary patrol near Abney Feale, Co. Limerick. One constable was shot dead and two were wounded.

Disloyal Socialists Reelected.

LONDON, September 17.

NEW YORK:—Five Socialists who were expelled from the State Legislature early this year on charges of disloyalty were reelected in the special elections held yesterday.

Wages and Output.

Need for Revised Basis of Payment.

Manufacturers' Present Handicaps.

(REUTER'S.)

LONDON, September 19.

The trade slump is causing economists, publicists, and leading employers anxiously to search for a solution of the post-war industrial problems. On one hand there are thousands of unemployed workers throughout the country and the prospect for the winter are that their numbers will be trebled and simultaneously there are a number of industries, the most notable examples being coal and housebuilding, whose persistent cry and imperative need is for increased output. It is pointed out that the manufacturer handicapped by the ever-present menace of strikes, excess profits tax, labour unrest, trade union rules, and the enormous cost of production has reached a position of despair, each of the five causes acting and reacting on one another. One war-time legacy has been slow timing owing to the kindly treatment of munition workers who now demand high wages and easy and slack work, while a typical case of the effect of trade unionism is that of Lord Weir who announced that he could employ another two thousand men immediately, but was prevented by the workmen's rules. These not only hamper the employer but are embittering ex-service men who have returned from the battlefield to see works crowded with exempted men. Ex-service men are in many cases actually prevented by unions from learning a trade. This is the root of the trouble with regard to the shortage of houses. One solution advocated is to make wages depend upon the powers of production, not upon powers of striking. The Government must organise general reconstruction, stabilising wages on the output basis which would ultimately mean more money for all, giving the manufacturer a firm basis on which to develop. The danger of the country becoming overpaid and consequently underproducing must be avoided at all costs.

The French Presidency. M. Millerand Refuses to Stand.

LONDON, September 17.

PARIS.—M. Millerand is apparently resolved not to become a candidate for presidency, despite the request of his friends and colleagues. It is stated that he has enunciated to his fellow Cabinet Ministers imperative reasons making it essential that he should decline the invitation but he will continue the Premiership. The only other name at present given prominence is that of Jonnart, who is apparently willing to stand and confident of election. It is now stated that Parliament will meet on September 23rd to receive M. Deschanel's resignation which the *Temps* says is not merely a formal letter but which refers in moving terms to the motives which have induced him to renounce the presidency. The National Assembly will meet in Versailles a day or two later to elect a successor. The *Matin* says, that M. Deschanel's intellectual faculties are not impaired and that his brilliant wit is as sparkling as ever. His indisposition is due to faulty nerves and he recoils from coming into touch with the outside world.

Reported Attempts at Suicide.

LONDON, September 16.

It is reported in Paris that behind the announcement of the imminent resignation of the French President lies the tragic fact that M. Deschanel has lost his mental balance owing to overwork.

It is stated that he has twice attempted to commit suicide once last May when a mysterious fall from a train was reported while travelling from Paris to Montargis, and the second last Friday, when, after eluding the vigilance of his nurse by pretending to be asleep he was found to have thrown himself into a pond in the grounds of the chateau at Rambouillet, where he had been under treatment.

The choice of a new President lies between General Castelnau, Messrs. Ribot, Legues, Peret and Jonnart.—*Statesman*.

Shocking Scottish Tragedy. Mother and Son Dead.

LONDON, September 18.

A terrible tragedy has occurred at Grange House near the Hamlet of Culroy, near Ayr, which is the residence of Mr. Sterndale McMikin, formerly a tea planter in India, who lived there with his wife, who was the daughter of a resident of Calcutta. The Police were summoned to the house, and found Mrs. Sterndale McMikin and her fifteen year old son dead, in the latter's bedroom and the husband suffering from deep gashes on the neck, obviously inflicted with a razor. The boy's bedroom presented a shocking spectacle. The unfortunate woman's head had been blown off, and the son was also hardly recognisable. The police took possession of a sporting gun. There were indications that the boy and his mother were packing trunks preparatory to the former's return to school, when the tragedy occurred. The father's wounds are serious, but not likely to prove fatal. No explanation of the tragedy is yet available. It is stated that a married daughter of Mr. Sterndale McMikin resides in India.

India's First High Commissioner. Sir William Meyer Selected.

LONDON, September 19.

It is officially announced that Sir William Meyer has been appointed the first High Commissioner for India in the United Kingdom as provided under the New Indian Reform Act.

Bravin Goes To Persia. Soviet Representative at Teheran.

LONDON, September 15.

TEHERAN.—A Baku telegram states Bravin will shortly arrive at Teheran from Moscow, as Soviet representative. Bravin came to Teheran in the winter of 1918 as Soviet representative, was unrecognised, and after a short stay left.—*Pioneer*.

New York Explosion.

Due to Bombs Placed by Reds.

Authorities Alarmed.

(REUTER'S.)

LONDON, September 17.

NEW YORK:—The theory that an explosive in a van detonated during collision has been entirely abandoned. The van which eye-witnesses saw is believed to have contained bombs with time fuses set to explode as soon as the men in charge of the van had time to seek safety. Searchlights played constantly on the scene of the disaster, during the evening whilst workmen cleared the debris from the streets. The authorities are considerably alarmed at the possibility of the plot having wide ramifications. Special patrols are surrounding Mr. Morgan's residence and the City Hall, Court Houses, Catholic and Protestant Cathedrals and Houses of prominent men. Likewise the Chicago, Boston and Philadelphia Stock Exchanges are also guarded.

Russian Journalist Arrested.

LONDON, September 18.

The New York Police have arrested a Russian journalist, named Alexander Brailorsky, owing to an anonymous letter saying that he was in the financial district shortly before the Wall street explosion, after which he was seen talking with three men, who seemed to be jubilant. Brailorsky, who was arrested in the Office of the *Russky Golos*, which the police describe as a radical magazine, denies all knowledge of the explosion.

The Next Viceroy. No Forecast Reliable.

LONDON, September 17.

No forecast as to the next Viceroy is reliable.—*Madras Times*.

The Hunger Striking. A Report Denied.

LONDON, September 19.

The *Daily Chronicle* learns from New York that Mrs. Macsweney is proceeding to America and that she will appear with De Valera before a so-called Non-Partisan Tribunal composed of a hundred representative Americans to inquire into the charges of atrocities against one another by the British Government and Sinn Fein. It is expected that the Tribunal will begin its sittings in Washington in October. It is stated that the Tribunal comprises Senators, Members of House of Representatives, Mayors and Judges.

A later message states that Mrs. Macsweney denies the report.

(ASSOCIATED PRESS.)

Indian High Commissioner. Official Communique.

SIMLA, September 20.

A Communique says:—Section 35 of the Government of India Act, 1919, provides for the creation by an order in Council of a High Commissioner for India in the United Kingdom. (2) This section was inserted on the recommendation of Lord Crewe's Committee, on the home administration. Lord Crewe's Committee of Indian affairs proposed and the proposal was endorsed by the Joint Committee of both Houses which was appointed to consider the bill which was subsequently passed into law, as the Government of India Act 1919, that the Government of India should have a special representative of high status in London, who would eventually take over all work hitherto done by the India Office for the Indian Government which is of an agency, as opposed to a political and administrative character, i.e. in which the India Office ordinarily carry out the wishes of the Indian Government without question. (3) The further developments of the functions and powers of the High Commissioner, and his gradual approximation to the position of a High Commissioner to the self-governing dominions, will naturally depend upon the changes which may ensue in the relations of the Government of India to the Secretary of State and Parliament. (4) It has now been decided by the Government of India and His Majesty's Government that the time has come for making a beginning in the direction described above by the appointment of a High Commissioner, and that appointment has been created and its general functions and status defined by an Order in Council approved by His Imperial Majesty the King. (5) The High Commissioner, who will be subordinate to the Government of India, will at the outset take up the control of the large stores departments of the India Office, and the accounts section connected therewith, and the Indian students branch. He will also supervise the work of the Indian Trade Commissioner already located in the city. When these arrangements are in satisfactory working order, the Secretary of State for India will, in conjunction with the Government of India, decide what further work of an agency character, for instance, such matters as the payment of leave and pension allowances, can be transferred from the India Office to the High Commissioner, and from what date. (6) The order in Council prescribes that the appointment of the High Commissioner shall be made by the Governor General of India in Council, with the approval of the Secretary of State for India in Council, and the Government of India have nominated as the first holder of the appointment Sir William Meyer, G.C.I.E., C.S.I., formerly a member of the Governor General's Executive Council. This nomination has been approved by the Secretary of State for India. A Secretary will be attached to the High Commissioner, and the first holder of the appointment will be an Indian gentleman, namely Mr. J. W. Shore, C.B.E., I.C.S. At the outset the officers and clerks will be mainly those hitherto employed in the India Office on the work to be taken over, but as time goes on the High Commissioner will fill up vacancies and provide for new posts which the expansion of the work may involve by independent recruitment under the orders of the Government of India. (7) The High Commissioner will enter on his duties on the 1st October. He will have a separate office building, which will probably be located at 42 Grosvenor Gardens. If this is not ready for his occupation by the date above mentioned, he will sit in the India Office until it is.

Mesopotamia Situation.

A General Improvement.

Good Effect of Bombing.

(REUTER'S.)

LONDON, September 14. BAGHDAD.—The Samawah situation has improved. The recent bombing has had a good effect, and the tribes are reported to be much discouraged. On the Diala Line steady progress being made towards the re-establishment of the railway. Some leading Sheikhs have come in. The Arbil situation has been improved by the arrival of troops, but Kof is still disturbed. Elsewhere there is on change.—Pioneer.

Hillah Insurgents Attack Friendly Tribes.

LONDON, September 15. BAGHDAD.—In the Hillah area 200 to 300 insurgents attacked the friendly tribe of Beni Agil, but were beaten off. The Diala line block-houses are completed to Shahraban and the column is almost in touch with the column from Kizil Robat. The insurgents have deliberately damaged the memorial to the 14th Division, and have grossly maltreated the local Jewish community in Shahraban. In Arbil all has been quiet since the arrival of troops but the tribes are still restless, probably fearing they have committed themselves too far at Samawah. Yesterday the insurgents brought a captured gun into action against our aeroplanes, but only four ineffective rounds were fired. In the Sulamanyeh area Halehja was attacked last night by Persian badmashes. Action is being taken to prevent a bad effect being produced on the Kurdish tribes.—Pioneer.

Relief of Samawah.

Steady Progress Reported.

LONDON, September 18. BAGHDAD.—On the lower Euphrates preparations for the relief of Samawah are proceeding. The blockhouses are complete from Urjunction to Nasiriyeh. In the Mountain area, heavy inter-tribal fighting will probably prevent any combined action against us, and the situation is therefore easier. In the Fallujah area, one of our aeroplanes made a forced landing between Baghdad and Fallujah. The occupants are in the hands of the Arabs, who however, have offered to bring them in. In the Diala area, the district is settling down. A delay to the columns has been caused by extensive damage to an important bridge. Elsewhere there is no change.

A Constantinople message to the Times says that it is believed that Enver Pasha has arrived at Baku in connection with the Congress of Oriental Communists being held there.

(ASSOCIATED PRESS.)

Bombay Provincial Co-operative Conference.

H. E. The Governor's Opening Speech.

POONA, September 20.

The Bombay Provincial Co-operative Conference met this morning at the Council Hall. Every District in the Presidency was represented there being no less than 200 delegates in the hall including 30 nominated by the Government among whom were heads of several Government Departments.

H. E. Sir George Lloyd who Presided in opening the proceedings read his speech which reviewed the cooperative movement to its present stage and dwelt on certain directions to which its benefits had not as yet been applied with any appreciable advantage. After remarking that the present was no worthy as being the first occasion that delegate had been chosen on an elective principle. His Excellency went on to welcome the delegates to conference and in particular Registrars of societies at Hyderabad, and Baroda. He expected good deal from their debates and they might feel sure that any matter which required Government action would really receive their consideration. Total number of societies in March was 2581, but this had risen in August last to 2750, which was a very healthy sign. The total capital of 8½ lakhs had now reached sum of nearly 100 lakhs. He regretted to see however the figure of overdue debt was now eight lakhs, instead of as for merely five lakhs which was no doubt due to bad season. He was glad to note that Sindh now had 108 societies, and that two Cooperative banks had been started there. Turning to the Subject of Noncredit Societies he found that there were only 102 of these working. He thought number of noncredit societies should be at least be three times that of credit societies to indicate healthy movement. However he noted that this subject was down for discussion by one of sub-committees and he felt sure the matter would soon receive due consideration. On the other hand however there was one type of society in India which was unknown in Europe viz Communal Society and he was sure this was one in the right direction.

the His Excellency next referred to fact that outside Bombay there was great lack of real banking institutions and pointed out that there was an absolutely untapped sphere of industry which would pay cooperative organisers to exploit. They might, he thought, work up to the ideal of having one urban bank for each Taluk which might undertake among other things collection of dividends promotion of Government loans and His Excellency reminded them that the Government went at credit floating loan for Bombay development scheme. Sir George Lloyd next impressed on his hearers the necessity of having efficient managers and staff in such banking institutions as had been started and dwelt on some of the responsibilities of the directors especially as regards raising of their bare capital. Another point referred to by H. E. the Governor, was promotion of industrial producers movement and in this connection said that coppersmiths of Poona and Dyer's of Ahmedabad had formed themselves into society for promotion of their interests. He regretted that though building societies had increased from 14 to 21 their progress was slow owing to cost of building material. Before concluding Sir George said it was a matter for satisfaction that co-operative institute was beginning to find its feet and he hoped that soon its committee would become the guiding spirit of the movement. However a building for the institute

Italian Labour.

Increase of Pay Granted.

Rebellious Feeling Subsiding.

(REUTER'S.)

LONDON, September 19.

A telegram from Milan states, that manufacturers have granted an increase of pay of four lire a day to workers over twenty one years of age, eighty per cent increase to those under twentyone and sixty per cent increase to women and children. It is reported that workers have already evacuated many works and that the red and black flags have been lowered everywhere.

(ASSOCIATED PRESS.)

Outrage at Calcutta.

CALCUTTA, September 20.

Mr. Lakshmiram Pandays, proprietor of the firm of Pandaya Baldeo Dass and Sons, Chemists, was driving from his office, accompanied by his two sons, when his car was held up in Sirdi Mandi by a riotous mob, who attacked the occupants with sticks and stones, inflicting severe injuries. The Delhi leaders, whose arrival was already reported, called a mass meeting at which regrets were expressed by Hindus and Mahomedans, and a reconciliation effected. The shops have been reopened, and the lawless unrest appears to be at an end.

Accident on O. & R. Ry.

FYZABAD, September 20.

The D. T. S. Fyzabad (O. & R. Ry.) wires.—Owing to a serious accident, resulting in a derailment between Fyzabad and Benares, damaging the permanent way, trains cannot run through. Mails and upper class passengers only will be transhipped if necessary, on trollies. All their traffic will be diverted via Partabgarh. The transhipment of other passengers is not possible. Through communication will be restored in about ten days. Intending passengers are warned that they will be put to great inconvenience if they travel via the loop. They are advised to travel via the chord.

was an urgent necessity and he thought there was no better object than this for some generous minded donor.

Mr. Otto Rothfeld Registrar then gave a summary of results of the last Conference and mentioned in detail the resolutions of the sub-committees which had been given effect to and the reasons for not adopting others. The Speaker then went on to say a few words on cooperative movement at the present moment. Cooperative movement Mr. Rothfeld said which only a few years ago began in this country as an attempt to help the cultivator to escape from the burden of intolerable debt and to substitute for it prudent and thrifty credit has now reached a point when even in regard to agriculture it seeks to increase production and to stimulate great agricultural improvement, but it no longer fixes its eyes on agriculture only. It has grasped the fact this Presidency is most industrial in India and that cooperation can and must be applied to industry and commerce as well as to the tillage of soil. Cooperators of the Presidency are now anxiously looking for remedies for social and economic unrest in the spread of consumers movement. Before concluding the speaker referred to non-cooperation movement in the following words:—Voices are heard from house-tops and are uplifted from market places to say that cooperation is delusion that progress and prosperity are futile pigments and that spiritual significance is to be sought by sulking in corner and emulating Achilles in the tent before Troy, or Narad Risji in desolation of forest. Well gentlemen, you are cooperators and you are practical men. You will know how to meet this opposition to your cause.

Proceedings were brought to a close by the Hon'ble Mr. Lalubhai Samaldas moving a vote of thanks to H. E. the Governor which was unanimously carried. The Conference then broke up in sub-committees to discuss the business on the agenda and their findings will be presented to the conference to-morrow in the shape of a resolution.

Annual Report.

BOMBAY, September 20.

The last year's report for co-operative societies in the Bombay Presidency contains two remarkable features. One is the classification of societies into three groups or types as (a) Resource societies, (b) consumers societies including building societies and (c) Producer societies. This made an easy solution of the question to which kind of societies should be financed by the Provincial Co-operative Bank. The view was put forward by the Provincial Bank that while its first duties were to the agricultural co-operative bank, it can yet, under proper safeguards, finance all resource societies when required but it could not reasonably have any dealings with other groups, and in particular with the consumers' societies. This view was approved by the Government of Bombay. This convenient classification was suggested by the Registrar, who based it on investigations he had made in France. The bulk of the cooperative societies are agricultural credit societies. In the year under report their number rose from 1648 to 1993 and their working capital from 8½ lakhs to nearly 198 lakhs. The funds have during the year grown from 5½ lakhs to 7½ lakhs. There were only 102 non-credit agricultural societies of which 26 were for the supply of manure, 19 for the supply of seeds and 13 for implements. Eight were dairy societies, 14 for cattle breeding, 4 for cattle insurance and 18 for the sale of cotton and other agricultural produce. The condition of some of these societies, such as dairy and cattle insurance societies, is very disappointing. A hopeful feature of the agricultural credit movement this year is its extension in Sind, in spite of great difficulties. There are 14 Central Banks in the Presidency, as compared with 12 last year. With regard to the consumers' movement the number of stores is still only twenty and from December last a special Assistant Registrar has been appointed to encourage the movement. A whole sale society has also been organised in Bombay. The organisation of co-operative building societies has made very good progress this year. Fourteen new societies were organised during the year. The movement is, however, faced by a very real difficulty in the present heavy cost of labour and building materials. These societies also require expert guidance in engineering and legal matters. The central co-operative institute, which is a non-official body instituted for focussing all non-official co-operative activities, did extremely useful work during the year by means of its co-operative journals, training classes and lectures.

Non-Co-operation.

Conference at Calcutta.

Formation of National Courts.

(ASSOCIATED PRESS.)

CALCUTTA, September 20.

A non-co-operation conference was held on Friday, convened by Srimati Sarala Devi Chowdhurani. Satcowripati Rai, being called upon by the chairman, placed before the meeting his scheme of how legal practitioners could assist in the formation of national courts without substantial loss of income, and so without being called upon to make any great sacrifice. He proposed the appointment of Judges by the Bar, and muktear libraries, and the submission of cases to them in the usual manner. Babu Kedarnath Lahiri said that this kind of tinkering scheme would never do and that nothing short of the people making up their minds to make great sacrifices would do. Mr. Madanji who had been with Mahatma Gandhi in South Africa, said that the lawyers there had been able to do much towards getting the people away from the Government courts by adding arbitration clauses to every agreement, and recommended the Indian lawyers to do likewise. Padamji Jain cited the example of the Bara Bazar Merchants, who could not afford to waste time and money on litigation and had adopted very efficient arbitration arrangements instead. Hemendra Prasad Ghosh confessed that he did not share the sentiments which seemed to pervade this conference. There was a state of moral war, and measures should be taken accordingly. Moulvi Akram Khan pointed out the importance of the renunciation for a cause which seemed to him to be a divine call to 33 millions of God's children in India. Let at least 200 men in Calcutta renounce the world and go forth as sannyasis, preaching the cause of self-determination. This would be the most effective way of doing propaganda work. A committee was formed to carry on propaganda and other works.

Loyalty to Congress.

A Manifesto.

BOMBAY, September 20.

The Congress Democratic Party held a meeting last night, Mr. Joseph Baptista presiding. Mr. N. C. Kelkar was the principal speaker. He said although they had opposed Mr. Gandhi's resolution openly they were going to give their unwavering loyalty to the recommendation of the Congress. There was very little difference between their views and that of Mr. Gandhi. Although they had opposed each other, their mutual respect had not in the least, abated. As a result of this meeting a manifesto has been issued over the signature of twenty-two members of the Congress Democratic Party withdrawing their candidature for the Legislative Councils among the signatories are a number of gentlemen who were going to stand as candidates from the Central Provinces and Berar.

An Informal Conference.

NAGPUR, September 20.

An informal conference of thirty leading nationalists of the Central Provinces and Berar met at Nagpur yesterday to discuss the question of boycott of the new reformed council. There was almost an unanimous opinion in favour of boycott of the councils, after three hours' discussion from all points of view. The following candidates have withdrawn their candidature, and others are expected to follow:—From Nagpur, Doctor B. S. Moonje and N. B. Khare, and Messrs. Naryan Ranganath Alekar, M. K. Padhye. S. K. Barlingay and K. P. Vaidya from Chanda, Balwantrao Deshmukh, from Raipur, Ravi Shankar Sukla; from Wardha, Barrister P. V. Gharpure; from Katol, B. G. Ghate, from Amraoti, Babu Esheb Khaparde and the Hon'ble S. B. Tambe. The Hon'ble M. Tambe has also resigned his membership of the Central Provinces Council.

Mr. Patel.

Mr. Patel left Nagpur for Bombay by mail, yesterday and on arrival there will go straight to Doctor Gopalrao Deshmukh M. D., for an operation. The Hon'ble Sir G. M. Chitnavis gave a dinner to meet Mr. Patel and local prominent nationalists.

Trade Commissioner for East Africa.

Appointment of Indian Urged.

BOMBAY, September 20.

The following telegram has been sent by the Secretary, Indian Merchants Chamber and Bureau, Bombay, to the Secretary Government of India, Commerce Department, Simla:—With reference to the press Communiqué issued by the Government of India regarding Trade Commissioner for East Africa, my committee beg to remind you of their representation dated the 15th July 1919 wherein they had emphasised the necessity of appointing an Indian with Commercial experiences to such a post. They again repeat that if the experiment is to be made successful an Indian should be appointed. Failing this, however, a committee of five Indian merchants should be appointed to advise the Trade Commissioner provided that in the case of difference of opinion between the Commissioner and the committee reference should be made to the Government of India whose decision should be final.

(Sd.) JEHANGIR PETIT, Chairman.

(REUTER'S.)

MACSWENEY'S FEAT.

Established Record Broken.

LONDON, September 17.

Mr. Macsweney is now fasting for his 39th day despite the fact that a fortnight ago his relatives declared that he was on the point of death, it is pointed out that Mr. Macsweney's feat is endangering the record established by Doctor Tanner in eighties, when he drew all London to see him fast for forty days.

The Sunday Times declares, that everybody is asking who is feeding Mr. Macsweney as how could he and other fasters of Cork for the first time equal Tanner's record which excited the wonder of the world, on other hand those interested in the cult of curative fasting claim that it proves their teaching that any normal man can live without food and if the mental attitude is correct without harm for at least thirty or forty days. The Orthodox medical men confess that they are without data as regards how long they can go before death supervenes.

The Present Situation.

Pandit Madan Mohan's Address.

Non-Co-operation Legitimate.

(ASSOCIATED PRESS.)

CALCUTTA, September 20.

Pandit Madan Mohan Malaviya delivered a lengthy address this evening on the present situation. After making survey of the situation he said when they found there was no remedy to the Punjab atrocities Mr. Gandhi came forward with his non-cooperation proposal. Non-cooperation as Mr. Gandhi conceived was a remedy intended to achieve certain results, and those results according to Mr. Gandhi were to undo the wrong done to Turkey to remedy the Punjab atrocities, the recall of Lord Chelmsford and punishing the wrong doers in the Punjab. These were the results Mr. Gandhi intended to achieve by his non-cooperation movement. Then followed a lengthy and heated discussion in the Special Congress which eventually adopted the resolution by a majority. During the discussion many of them did not agree with Mr. Gandhi while the majority were in his favour. In the course of the discussion a suggestion was made that the real remedy to undo the wrongs lay in the obtaining of full responsible Government and not by adopting non-cooperation. That was the view taken by men whose honesty of purpose there was no reason to suspect. After the passing of the resolution many were trying to carry it out while on the other hand discussion was still going on as to the wisdom of the measure. They must now calmly discuss and find out what was the right course to adopt.

Non-Co-operation Legitimate.

The speaker was not afraid of the word non-co-operation nor was he opposed to it in principle, nor did he consider it illegal and not legitimate. The whole question was whether they agreed that it was a means likely to achieve the end in view, whether by the adoption of non-co-operation they would be able to achieve that end to undo the wrongs done to Turkey and the Punjab. Assuming that the answer was in the affirmative the next question was what time and sacrifice were required and whether the people were prepared for it as regards giving up of titles they had been told in the Supreme Council that only a few sanads have been returned. He was not in favour of withdrawing children from schools. Their need was to provide more schools and colleges and he thought that it was a wrong policy to withdraw children from schools which would in no way affect the Government. As for Lawyers withholding practice Pandit Malaviya said that he was in favour of establishing arbitration courts because it was right that every one should obtain cheap justice. When such courts were established then they could ask the lawyers to withdraw from the British Courts.

Boycott of Council.

Then came the question of boycotting the Legislative Councils. On this point there was a great difference of opinion. Mr. Gandhi thought that if people refused to enter councils the Government would feel that the people were dissatisfied, but there were three things to be considered. First whether the people would generally do it. If some of them would refuse to enter the council there were others some moderates and non-discriminators would go there. This particular weapon according to the speaker would not be effective in paralysing Government, which would rather be jolly to find some undesirable persons according to them out of the councils and the result would be that undesirable measures would be passed hurriedly. As full responsible Government was the sovereign remedy for the ills of India. It was his deliberate conviction that they would not gain anything by boycotting councils. Swaraj meant rule by the people for the people. That was the rule of democracy, which required that representatives of the people should be free to express their opinion. They were to consider whether the non-cooperation resolution had the real support of the thinking public. At present a large number of men who had served for their mother land were opposed to this particular item. His opinion was that the people were not satisfied with it. It was the duty of every patriotic Indian to consider what was the right course and he should have the courage of his conviction to speak out what he thought right. Some of them had said that they must not weaken the moral force of the congress. The congress was dear to him like any other Indian, and his intention was to strengthen the congress and not to weaken it and he still would say that withdrawal from the councils was a dangerous doctrine, as it was opposed to the building up of responsible Government. Their duty was according to the speaker to send the best men to the council, their objective being to establish full responsible Government. If they had strong men in councils they would be able to expose the wrongs done by the executive both inside and the outside of the council. He wished that they should not be hopelessly divided over this question. Those who thought that they would be able to serve the country best by going to the council let them enter the council.

Unite Parties.

His object was to unite all parties with a view to achieve Swaraj. This could be done by organising themselves. He suggested that every sub-division of Taluk should be made a unit of the congress, each returning one member to that body. The present system was not a correct one. Let them educate the voters of every sub-division and if they had such a congress that would be a mighty national congress. Let them come to deliberate conclusion and consider the measure in such a body. If they worked in those lines they would not be open to the charge that congress represented only a section of the people and the delegates were self elected. He asked them to establish such unions under which they would be able to work full self-Government. Let there be unity between Hindus and Mahomedans in every village, and let every young man enlist himself as a national volunteer. By these means they would be able to give assurance that there would not be chaos when they got full self Government. Let there be arbitration courts in every Muballa or Taluk and thereby create confidence in the people and last of all let them organise industry, and thereby try to remove the economic bondage. Those were the lines of constructive works. If they were able to do this they would achieve Swaraj in a much shorter time than otherwise.

The Defence of India Act.

Trial of Zafar Ali Khan.

Case Transferred to Lahore.

(ASSOCIATED PRESS)

LAHORE, September 20.

Before Mr. A. Mac Millan Special Magistrate, the trial began to-day of Moulvi Zafar Ali Khan, Editor of the *Zemindar* recently arrested under the Defence of India Act who stands charged with offences under section 124 A and 153 A. I.P.C., the charges being connected with the speeches made by him in Zazro and certain other districts. The case was to have been tried in the court of the District Magistrate, Campbellpore, but was subsequently transferred to Lahore with the sanction of the High Court. After preliminary hearing the case was adjourned to the 27th instant.

Protest Meeting at Lahore.

LAHORE, September 20.

At a public meeting of the citizens of Lahore, held last night under the presidency of Lala Duni Chand, Bar-at-Law, a resolution was passed protesting against the sudden arrest of Moulvi Zafar Ali Khan, Editor of the *Zemindar* and Secretary, Punjab Khalifat Committee condemning the use of the Defence of India Act so long after the war appreciating the services rendered by him in the cause of the Khalifat, and expressing confidence in his innocence and sympathy in his trouble. Pandit Rambhuj Dutt, Ghulam Mohideen and Goverdhan Das spoke on the resolution.

Labour in Bombay.

Post & Telegraph Strike.

BOMBAY, September 20.

Dissatisfied with the new rates of pay recently sanctioned, the Postal employees, consisting of postmen, Telegraph peons, postal packers and Postal clerks of Bombay, held a meeting on Sunday night, under the presidency of Mr. Joseph Baptista, and resolved on striking work from midnight. They complained that their demand for an increase in wages has not received proper attention from the authorities. Since early this morning the postmen of the General Post Office and town sub-offices and all the menial staff are on strike. The telegraph peons have also gone on strike since midnight. The public are asked to call at the Central Telegraph Office for their telegrams. The strikers in large numbers collected on the maidan this morning waiting to hear if the local authorities can offer them any terms.

The strike of the menial staff of Postal Department continues. About one thousand men are out. Every effort is being made with the help of the clerks and outside agencies such as boy scouts to ensure as little delay as possible in the delivery of letters, but the public are asked to cooperate to maintain the service. To ensure this delivery centres are being opened and the public are asked to call for correspondence at those centres for delivery of registered and insured articles, and payment of money orders will be made at the delivery post offices on proper identification within eight days and if not taken delivery of by then, will be returned to the office of posting of issue. Advices of the arrival of such articles will however be sent. The hours of work in various offices have been temporarily altered. The public are also requested not to post letters in the street letter boxes but to post them in the letters boxes at different post offices. Parcel post to and from the G. P. O. and sub-offices has been suspended temporarily and the public are asked to send parcels by railway.

Delivery peons of the Central Telegraph Office and sub-offices also went on strike last night without giving any reason whatever. They had not previously made any representations and it is presumed that they struck work in sympathy with the postmen. The number of men out is about 350. Here too, every effort is being made to cause as little inconvenience to the public as possible. The boy Scouts are helping in the delivery of telegrams but the public are requested to call for any message.

The Post Master General, Bombay, is consulting with the Chambers of Commerce and other important interests how the hours of business of Post Office could be best curtailed on Saturday without causing inconvenience to the public, in order to give postal employees in Bombay a relaxation of duties by closing counter work of Post Office at 2 P.M.

Oilmen's Strike.

The workmen of the Asiatic Petroleum Company at Sewre have struck work, and those of the Indo-Burma Petroleum Company and the Burmah Oil Company followed suit, the workmen of the Standard Oil Company joining them on Sunday. The men demand a bonus of one month's salary every year, and an increase of 20 per cent in their present wages, and regular annual increments.

Railwaymen's Conference.

To be Held in November.

At a meeting of the workmen of the G. I. P. and B. B. C. I Railways on Sunday it was resolved to hold an All-India Railwaymen's Conference on the 10th, 11th and 12th November. It was pointed out at the meeting that an united organisation of railwaymen was absolutely necessary to exercise an effective voice in their affairs especially in their relations with the railway companies. A working committee consisting of about thirty men was appointed with Mr. Baptista as Chairman, Messrs Freeman and Cinwalla as Vice Chairmen, Mr. V. G. Dalvi as treasurer, and Messrs L. G. Chand Motila Metha and Jhabwalla as Secretaries.

At a meeting of the workmen of the G. I. P. Railway held on Saturday to welcome the delegates to the conference of officials, the delegates said they had a just cause, and that they were Indians first and Europeans afterwards, and would fight until they got their rights.

CALCUTTA, September 20.

The Hon'ble Sir George Barnes, K.C.B., Member, Commerce and Railway Department, having consented to receive a deputation of higher officers of post office in connection with the memorials submitted by them regarding their pay and prospects the following officers have proceeded to Simla to meet the Hon'ble Member:—Messrs R. M. Hanson, Deputy (Director General), M. Lahiri, Dy. Postmaster General, R. M. S., S. R. Nithavala (Bombay), B. Bhattachari (Bengal and Assam), A. K. Mukherji (Bihar and Orissa), M. Sabihuddin (Central Provinces), G. N. Naidu (Madras) G. D. Fanshawe (Punjab), T. J. Daintith (United Provinces) P. N. Mukherji (P. A.), To Director General

Latest Telegrams.

(Associated Press.)

MURREE, September 18.

At the trial of Private Chilkott by the General court martial to-day Sergeant Daroux gave an account of the affray at Islamia College and Kacha Garhi station. Constable Mohib Gul who had been identified by the witnesses as the man whom the accused attempted to arrest for travelling without a ticket, in his evidence, denied that he was at Islamia College station on the day in question and maintained that he spent the whole day in his thana at Burj Hari Singh. He called constable Dori Khan to corroborate his statement.

Chirag Din, Stationmaster at Islamia College station was the next witness. He recognised Mohib Gul as the person whom private Chilkott was arresting at the station.

Taza Gul, a muhajir and Habibullahs, companion, next gave evidence. He described how at Islamia College station he and Habibullah hearing the cries emanating from the Zenana carriage ran out of their compartments. They saw three British soldiers, one standing in women's Compartment and two others on the platform below. Witness and Habibullah dragged down a soldier forcibly whereupon the soldier began to throw stones at them. The retaliated and during the progress of the fight the train started and witness and Habibullah entered the Zenana carriage at Cacha Garhi. Witness continued that two of the soldiers ran towards the fort blowing whistle. They returned with some Dogra sepoy with fixed bayonets followed by a British Officer carrying sword and more sepoy. They started to search the carriage. On reaching the Zenana carriage one of the soldiers pointed out witness and Habibullah who was unarmed in the way to the officer who ordered them to be brought out of the carriage. The soldiers pushed them out; Habibullah fell and on rising was struck on the shoulder by the officer with the point of his sword. Habibullah again fell and as he rose picked up a stone in each hand with which he struck the officer. The latter again wounded him with his sword. Witness then avers that he was rendered unconscious by a blow of a fist on the face given by a soldier, when he recovered his senses he was dragged to where Habibullah lay dead. In cross examination he reaffirmed that the officer had a drawn sword in his hand when he came from the fort. He added that among the soldiers at Islamia College station were some 10 to 12 Dogras.

Ghulam Hyder Khan of Peshawar City, next witness, said he was travelling in the train to Jamrud. At Islamia College Station he heard loud shrieks and saw from his Zenana carriage. He later contradicted this statement by saying that two Europeans were being removed from the Zenana carriage by the two Muhajirin. Counsel for defence drew attention of the court to the very material discrepancies between the evidence of this witness and a former statement alleged to have been made by him and expressed his intention to call the person who recorded the previous statement to testify to its correctness. After the engine driver and political Tahsildar had given their evidence the court adjourned till Monday.

AGRA, September 19.

Delhi dealers who arrived here called a mass meeting at which regrets were expressed by Hindus and Mohamedans and reconciliation effected. Shops had been reopened and lawless unrest appears to be at an end.

CALCUTTA, September 21.

It is understood that Mr. Armstrong D.I.G. of Police, accompanied by Inspector Juapendra Nath Ghose of the Munitions Board is shortly leaving for England to bring out Charles Sutherland Waite, late Assistant Controller, under Munitions Board, chief accused in the sensational case now pending before the Chief Presidency Magistrate.

In connection with the seizure of eleven revolvers and cartridges effected on Friday last by the Calcutta Customs Staff in Quartermasters cabin under the mattress of one of the bunks of the City of Manchester the raiding party seized some sheets of stamps worth about Rs. 7000. It will be remembered that about this time last year while a quantity of stamps valued about a lakh of rupees was being transhipped from London to Madras per S.S. *Maidan*, the whole lot was said to have been stolen and it is suspected that Friday's seizure of stamps was a small portion of the quantity from the above lot. Further disclosures are imminent. An Austrian and a Scotchman are arrested in this connection.

BOMBAY, September 21.

The Mail steamer *Novara* arrived in the harbour at 8 A.M. this morning with English mails of the 2nd instant.

The Bombay Municipal Corporation on Monday discussed a letter of the Director of Civil Supplies in regard to the shortage of sugar stating that the present stock of sugar in Bombay was sufficient for six months local and three months gross requirements and now that the United States had ceased buying sugar the stocks now in Bombay could well bear the normal re-export trade. In view of the above facts, it was not advisable to approach the Government of India, who were final authorities to decide whether re-exports were to be allowed or not. The Directors letter was referred to the high prices committee.

News in Brief.

The strike of the European hands of the steel furnaces and rolling mill at Jamshedpur ended on Sunday evening, in response to the general manager's invitation. The smelters and other contract hands also resumed work. The terms of settlement are not yet known.

The lock-out in the Simla Government Press ended yesterday, the men resuming work unconditionally.

Mr. H. Barton, presiding over the first Bengal Postal and R.M.S. Conference at Calcutta yesterday, regretted that the present scale of revision was defective and inadequate.

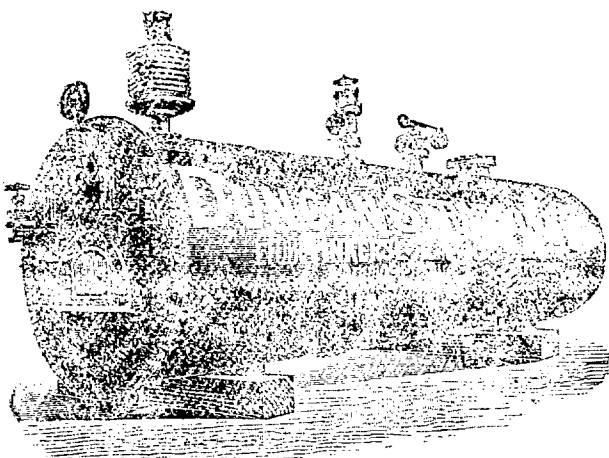

DUNCAN STRATTON & Co.

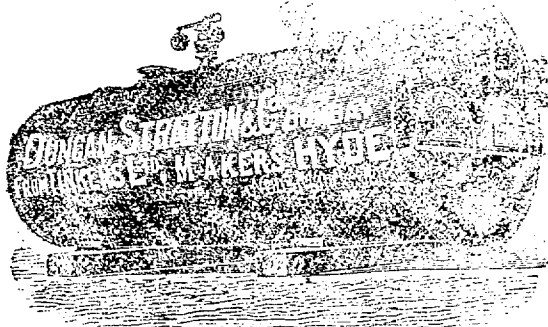
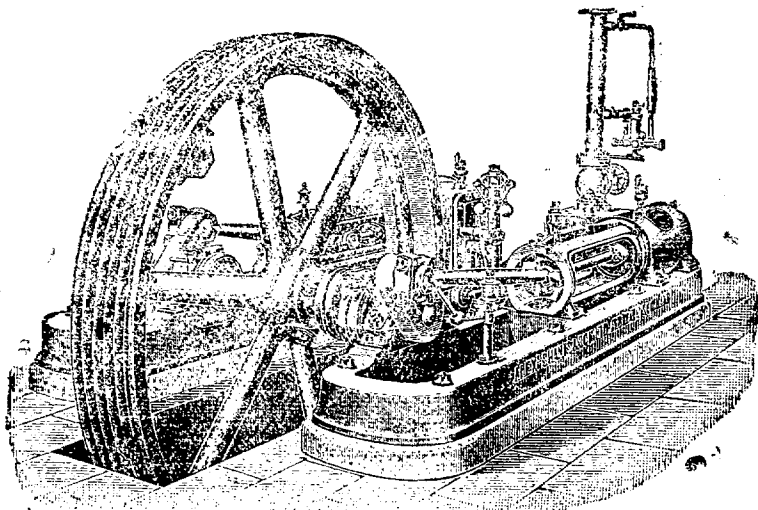
డన్ కన్ స్ట్రాటన్ అండ్ కో.

ఎంజనీర్లు, మెషినరీ ఇంజనీర్లు, 9 మెరయిన్ ప్లేస్, బొంబాయి.

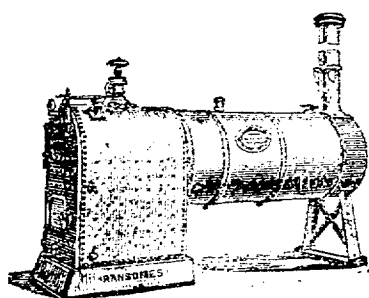
హైక్రాఫ్ట్ స్పీర్ కార్బన్ బాయిలర్లు.

పొడవు 10 అడుగులు
మొదలు 2 1/2 అడుగుల వరకు
బొంబాయి - డయామీటరు
4 అ. మొదలు 6 అ. 6 అ. వరకు
వరుస రంగులను.
స్టీమ్ బోయింగు ప్రెషర్
80 పౌండుల మొదలు
160 పౌండుల వరకు ఉంటుంది.

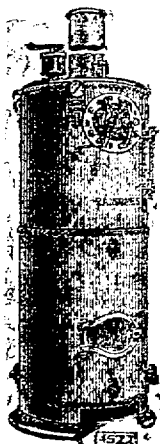

హైక్రాఫ్ట్ స్పీర్ కార్బన్ బాయిలర్లు.
పొడవు 20 అ. మొదలు 30 అ. వరకు ఉంటుంది.

డయామీటరు 6 అ. మొదలు 8 అ. 6 అ. వరకు ఉంటుంది.
స్టీమ్ బోయింగు ప్రెషర్ 100 పౌండుల మొదలు 250 పౌండుల వరకు ఉంటుంది.

లోకో మోటివ్ బయిలర్ బాయిలర్లు.
స్టీమ్ బోయింగు ప్రెషర్ 80 పౌండుల మొదలు
100 పౌండుల, 120 పౌండుల, 150 పౌండుల వరకు ఉంటుంది.

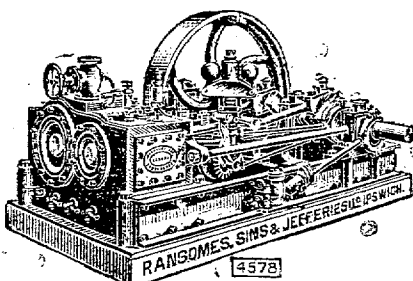

వర్టికల్ బాయిలర్లు.
పొడవు 80 పౌండుల మొదలు 100 పౌండుల వరకు ఉంటుంది.

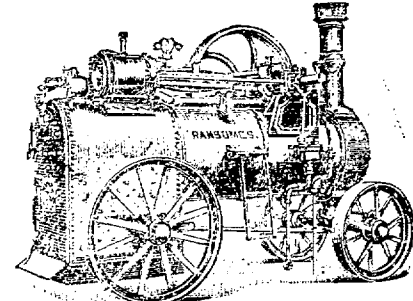
ఈ క్రింద తెలుగు భాషలో వాటిని
స్వయం చేయించుము.

దూది బొమ్మల మెషిన్, వాటి సామాన్య
దూది ప్రెషింగు మెషిన్, వాటి సామాన్య
దూది స్పిండింగు మెషిన్, వాటి సామాన్య
దూది వీలించు మెషిన్, వాటి సామాన్య
అన్ని రకముల స్టీమ్ ఎంజిన్లు
అన్ని రకముల స్టీమ్ బాయిలర్లు
లోకో మోటివ్ మిల్లింగు మెషిన్
నూనె మిల్లు మెషిన్
మంచు గడ్డ చేయు మెషిన్ ప్రామాణిక
కట్టు రిజర్వాయర్లు మెషిన్ వాటి
అన్ని రకముల పంపింగు మెషిన్లు
కాగితపు, కట్టపాత ముద్రాణ కార్లు
కిర్రా నూనె తుడడు ఆయిల్ ఎంజిన్లు
ఎలక్ట్రిక్ లైటింగు (ప్లాంట్) కార్లు
లేకులు వర్క్సు వాపు కార్లు
స్టీలు ప్యాపింగు, కట్టింగు, పెడెస్టల్స్
రట్ విరక్ అంబు కాన్స్ విరక్ ఫర్నిచర్.
కగయరా అన్ని రకముల సామాన్యము.

సైడ్ బ్రెస్టెడ్ కాంపౌండ్
మోండ్రాఫ్ట్ ఎంజిన్లు.
(కాన్స్ట్రక్షన్ మొదలుండి పోటోగ్రాఫిక్ సెట్.)
ఇందులో సింగిల్ సిలిండరు ఎంజిన్లు కూడా గలవు.

హైస్పీడు కాంపౌండ్ ఎంజిన్లు.

పోర్టబుల్ స్టీమ్ ఎంజిన్లు.
సింగిల్ సింగిల్, డబుల్ సిలిండరు గలవి.
స్టీమ్ ప్రెషర్ 120 పౌండుల వరకు.
కాంపౌండ్ - హై, లో ప్రెషర్ సిలిండరు.
స్టీమ్ ప్రెషర్ 150 పౌండుల వరకు.

వివరములకు, ధరలకు బొంబాయిలో యుండు డన్ కన్ స్ట్రాటన్ కంపెనీ కై నను లేక
బెజవాడ (కృష్ణా జిల్లా) లో యుండు ఇంగ్లీషు స్టోర్స్ ఇంజనీరింగు కంపెనీ ప్రాప్తికర గారైన
మానేషల్ బాపనయ్య గారి కై నను వ్రాయవలెను.

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు దివ్యమృతము.

దగ్గు, తైలము, కడిశము, రొమ్ము పడిశము, తలనొప్పి, వాయువు నొప్పులు, పోట్లు,
బెణుకులు, చిళ్లలు మొదలగు నొప్పులకు దివ్యమృతము.
చక్కని డబ్బితో నూనె కల రూ. 0-10-0; డబ్బా 1-3 రూ. 5-12-0. పోస్టుఖర్చులు కేటం.

అమృతాంజనం డిపో, } 109, ఫేరీరోడ్డు, బొంబాయి,
6, తంబు శెట్టి వీధి, మదరాసు.

